

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND OHIO 44103
Vol. LXXI Rugsejis - September 25, 1986 Nr.37

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Pranešimas iš Paryžiaus

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Europos gynimasis

Neįmanomas be atominių ginklų

Vytautas Meškauskas

Laiks nuo laiko Amerikoje gimsta mintis pakalbėti apie Europos gynimą be atominių ginklų. Kaip jau minėjome, visai neseniai tai pasiūlė 5 buvę aukšti pareigūnai Valst. Sekr. Shultzui. Ginkluotas konfliktas Europoje turėtų privesti prie atominių ginklų panaudojimo, jei NATO sąjunga negalėtų atlaikyti puolančių sovietų. Užtat atrodo, kad sustiprinimas Nato kariuomenių tokiu laipsniu, kad jos galėtų suolaikyti sovietus ir be atominių ginklų, padėtų lengviau susitarti dėl atominių ginklų sumažinimo ir eventualiai visiško nuo jų atsiskaitymo. Tokia prielaida daug ką vilioja. Juk šiaip ar taip Europa - tiksliau padalinta Vokietija - yra vieta, kur šiuo metu yra daugiausiai sutelkta kariuomenių; netoli dviejų milijonų karių, 23,000 tankų, per 10,000 sunkiosios artilerijos pabūklų, 6,000 lėktuvų. Antra vertus, vaizdžiai kalbant, NATO rankos yra suvaržytos:

1. Niekas netiki, kad NATO pirma pultų;
2. Jos kariuomenės turi tuoju pat pradėti gintis. Jos negali savo planuose užleisti nei vienos pėdos Vokietijos žemės, nes kitaip vokiečiams nebūtų prasmės dalyvauti tokioje gynimosi sąjungoje, kuri iš jos trauktųsi;
3. Prancūzijos išitraukimo į kautynes laukiama, bet ji nėra išsipareigojusi tai padaryti.

Visa tai naudinga eventualiam puolimui - Sovietų Sąjungai. Tiesa, Prancūzija Vokietijos teritorijoje laiko savo antrą korpusą - 3 šarvuotųjų divizijas. Jų apmokymas ir apginklavimas yra panašus į kitų NATO kariuomenių, bet tankai AMX-30 yra prastai už kitus NATO tankus, nors pranašesni už sovietų II-jo pas. karo T-55 tankus, kurie yra dar laikomi sovietų kariuomenės apginklavimu. Taip pat reikia atsiminti, kad keturios amerikiečių divizijos Vokietijoje turi ten tik branduolį ir pilnai divizijai reikalingus ginklus, jų kariai turės būti atskraidinti iš JAV.

Aplamai imant tikimasi, kad sovietai negalės visai

netikėtai užpulti. Jų kariuomenės judėjimas turėtų būti gerokai anksčiau pastebėtas aukštai skrendančių žvalgybos lėktuvų. Tiesa, jie galėtų paskelbti telkiamą kariuomenę tik manevrams, bet tas, žinoma, verstų irgi griebtis atitinkamų priemonių šioje pusėje. Skaičiuojama, kad pirmomis dienomis, be sovietų rezervų pašaukimo, sovietų pajėgos būtų tik kokia 10% didesnės. Jiems reikėtų ilgesnio laikotarpio, kad savo persvarą padidinti dvigubai, skaičiuojant, kad pirmieji nuostoliai bus labai panašūs abejose pusėse. Jie turi daugiau rezervų, bet jų atgabenimas nebūtų jiems lengvas, turint galvoje blogus ir ilgus kelius, kurie be abejo bus aviacijos puolami. Šiaip Nato ginklai - ypač tankai: vokiečių Leopard II, britų Centurian, amerikiečių Abrams - yra pranašesni už sovietų, įskaitant ir pačius jų moderniausius, dar neįvestus į rikiuotę.

Po šių metų rudens manevrų nėra abejonės, kad KONVENCIONALIAIS GINKLAIS NATO GALĖTŲ ATREMTI PACIĄ PIRMĄ SOVIETŲ PUOLIMO (Nukelta į 2 psl.)

WASHINGTONE ORGANIZUOJAMA MASINĖ PROTESTO MANIFESTACIJA

Pabaltiečių koalicija - lietuviai, latviai ir estai - drauge su amerikiečių patriotinėmis organizacijomis spalio 5 d., sekmadienį, Washingtone, DC rengia masinę protesto manifestaciją dėl ruošiamos esto Linno deportacijos į Sovietų Sąjungą.

Sekmadienį, spalio 5 d. 11 val. ryto prie US Supreme Court Bldg. Washington, 1st Street SE (tarp Senato, Kongreso rūmų), bus ekuimeninės pamaldos ant Supreme Court laiptų. Dalyvaus kun. Pugevičius, latvių, estų ir kitų tautų dvasiškai bei Washingtono ukrainiečių arkivyskupas.

Spalio 6 d. bus atspausdintas koalicijos atsisaukimas Washingtono laikraščiuose, protestuojant dėl Linno deportavimo į Sov. Sąjungą.

Bronius Kasakaitis priima iš Eleonoros Valiukėnienės laišką, pasirašytą visų dalyvavusių jo 80 metų amžiaus sukaktuvių pagerbimo pokylyje, rugsėjo 6 d. LT Nnamuose, Chicagoje. Greta stovi inž. Jonas Jurkūnas. Sėdi iš k. dr. Birutė Kasakaitienė, dr. Antanas Pustelninkas ir Teodoras Blinstrubas.

V. A. Račkausko nuotr.

Pagerbtas visuomenininkas Bronius Kasakaitis

Antanas Juodvalkis

Tylusis ir kantrusis Bronius Kasakaitis šiomis dienomis sulaukė brandaus 80 metų amžiaus. Jis kilęs iš Suvalkų lygumų, Limarkų km., Gudelių valš., Marijampolės apskr., Skriaudžių parapijos. Jo gyvenimas ir kelias į mokslą nebuvo lengvas. Vos septynerių metų su laukus, mirė šeimos maitintojas-tėvas, kuris būdamas medicinos fečeris teikė patarnavimus apylinkės gyven-

tojams ir kartu ūkininkavo. Bronius mokslą pradėjo Marijampolėje, bet čia ištiko kita nelaimė - amžinybėn iškeleliavo ir motina, palikdama globai jaunesnę sesutę. Dirbdamas ir besirūpindamas sesute, Bronius tęsė mokslą Marijampolės ir Pavasario gimnazijose, o prie Švietimo ministerijos išlaikė egzaminus ir išgijo mokytojo cenzą.

Mokytojo darbas jo nesuviliojo ir jis gavo darbą Tautpomosios valstybės kasose buhalteriu-indėlių skyriaus vedėju. Čia bedirbdamas pradėjo studijas VDU-te ir įstojo į Lietuvos studentų tautininkų korporaciją Neo-Lithuania, kurios aktyviu nariu ir šiandien tebėra. Komunistams likvidavus Tautpomosias valstybės kasas, Bronius perėjo dirbti kooperatyvų revizorium.

1942 m. Bronius sukūrė darnią šeimą su dr. Birute Skėmaite, taip pat suvalkiečiu nuo Garliavos. Raudonajam karo frontui artėjant, Bronius su dr. Birute 1944 m. pasitraukė į Vakarus ir apsigyveno didžiausioje Hanau stovykloje, kur rūpinosi kelių tūkstančių lietuvių aprūpinimu. Ameriką pasiekė 1944 m. sausio 20 d. ir apsigyveno Chicagoje. Kasakaitis pirmosios išikūrimo dienos buvo panašios į daugelio iš mūsų. Neįprastas fizinis darbas nebuvo labai mielas, bet reikėjo taikytis prie esamų sąlygų.

Bronius Kasakaitis nebuvo užsidaręs tik savyje ar šeimoje, bet savo sugebėjimus ir patirtį atidavė tautinei veiklai. Jis daugelį metų buvo Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyboje ir Chicagos padalinyje išdininku, sutvarkęs atskaitomybę ir sukaukęs reikiamą kapitalą korporacijos veiklai finansuoti. Bronius buvo nuolatinis stovyklų dalyvis ir rėmėjas. Jis jau 15 metų yra Naujosios Vilties žurnalo administratorius ir atskaitomybės tvarkytojas. Priklauso Tautiniam Akademiniam Sambūriui ir ALTS-gos Chicagos skyriui.

Tur būt nesuklysiu sakydamas, kad didžiausias savanoriškas Broniaus išsipareigojimas yra Lietuvos Tautinių Namų administravimas. Čia jau arti 15 metų kiekvieną dieną rūpinasi sąlės nuomavimu, namų priežiūra, gėrimų baru, gamina mu maistu. LT Namų administravimas yra pilnalaikis darbas, reikalingas ištvermės rūpestingumo, pakantų ir pareigingumo. Kiekvieną savaitgalį susiduriant su tūkstančiais lankytojų, ne dažnas pajėgtų ši savanorišką išsipareigojimą ištesėti. Bronius Kasakaitis, remiamas ir skatinamas žmonos dr. Birutės, visus visuomeninius išsipareigojimus ne tik atlieka pavyzdžingai, bet ir paremia ne atkištine auka. Tautinė spauda, tautinė veik-

(Nukelta į 3 psl.)

EUROPOS GYNIMASIS...

(Atkelta iš 1 psl.)
BANGĄ, bet kas bus toliau? Ar prancūzai laiku atskubės pagalbon? Ar vokiečių mobilizacija ir atskubėjė amerikiečių ir britų rezervai neužkimš viso susisiekimo? Ar esamai aviacijai nebus per sunkus uždavinys ne tik paremti savo kovotojus žemėje bet ir pulti Varšuvos pakto susisiekimo linijas?

Specialistai skaičiuoja, kad pagerinimas dabartinės padėties nekaštuotų labai daug. Ko dar trūksta - yra dideli lėktuvai su aviacijos kuro atsargomis, kurie galėtų ore papildyti naikintuvų

kurą, leidžiant jiems ilgiau išbūti ore nenusileidžiant į aerodromus, ir daugiau vidutinės distancijos raketų, kurios leistų lėktuvus tauptyti išikišimui į fronte vykstančias kautynes.

To tačiau padaryti neleidžia visų kraštų nenoras padidinti mokesčius, arba sumažinti išlaidas socialiniams reikalams. Antra, europiečiai nėra sužavėti galimybe, kad pas juos karas tęstųsi ilgai ... Jie galvoja, kad jų kariuomenės turi būti pakankamai stiprios išlaikyti sovietų puolimą kelias dienas, ir pakankamai silpnos, kad

ispėtų sovietus, jog jų puolimas iššauks JAV atominės galybės panaudojimą.

Cia reikėtų pastebėti, kad Stockholme rugsėjo 19 d. turėjo pasibaigti derybos dėl išpėjimo apie kariuomenės judėjimus. Sovietai reikalavo, kad būtų pranešama tik apie 16,000 ar daugiau karių judėjimą, o NATO kraštai - 6,000. Sveicarai pasisiūlė patikrinti pranešimus savais lėktuvais. Sovietai užsispyrė, kad neutralūs lakūnai galėtų tikrinti tik pasinaudodami tos šalies lėktuvais, kurią jie tikrins, bet pereitą savaitę nusileido.

Nuotaikos Vakaruose priimana Maginot linijos galvosena. Prancūzai prieš II Pasaulinį karą tikėjosi, kad toji linija sulaikys puolančius vokiečius. Ji nesulaikė, lygiai taip pat kaip ir vokiečių Atlanto pylimas, Siegfriedo linija ir t.t. nesulaikė amerikiečių. Prieš kelis tūkstančius metų tas pats atsitiko su kinų Didžiąja Siena.

Faktinai išvirtinimus ir kariuomenės telkinius pasiekyje jau šiandien apėjo sovietų pastangos pasistatyti sau tiek daug tarpkontinentinių raketų, kad jos galėtų pirmu smūgius sunaikinti visas žemėje laikomas tokias pat amerikiečių raketas. Jei tai jiems pasisektų -- kas iš to, kad konvencionaliniai ginklai sulaikytų sovietų pėsčininkus prie Elbės??? Užtat Reagano strateginio apsigynimo iniciatyva yra sveikintina. Šiandien abi pusės, nenorėdamos nusižudyti, negali atsakyti atominį ginklų.

■ Iš kitos pusės

Ar galima ginčytis su savim? Pabandykim! Rašdamas apie neįprastą atvirumą Estijos komjaunimo dienraštyje apie pašauktų nuotaikas valyti Černobylą, palankiau tai Gorbačiovo naujos politikos simptonu. Jam reikia, kad Sovietijos ratai smarkiau suktųsi, o tai paskatinti gali tik daugiau laisvės. Jis žada ją duoti, bet nepasakė kiek. Kitos žinios iš Maskvos liudija, kad Gorbačiovas jau pradėjo spausti stabdžius.

Visų pirma paimkim Danilovo bylą. Tas rusų kilmės U.S. News & World magazino korespondentas Maskvoje nuo 1982 m. pažinojo kažkokį 'Miša' iš Frunzės, Kirgizų respublikos sostinės. Tada jis jam davė keletą blogos kokybės fotografijų neva vaizduojančias sovietų karius Afganistane. Š. m. rugpjūčio 30 d. tas 'Miša' paskambino Danilovui ir būtinai siūlė susitikti. Kai Danilovas nuėjo į sutartą vietą, 'Miša' jam padavė užklijuotą voką su, kaip manė Danilovas, iškarpom iš laikraščių. Tuo pat metu Danilovą užpuolė 8 kgb-istai, atplėšė voką ir amerikietį areštavo už šnipinėjimą.

Pirmas spėjimas buvo toks, kad sovietai norėjo suimti kokį amerikietį, kad galėtų jį išmainyti į New Yorke suimtą U. N. tarnautoją, be diplomatinio imuniteto sovietų pilietį, Zacharovą. Tas buvo suimtas, kai mokėjo pinigus už jam parduotas paslaptis. Dabar tačiau Europos spaudoje pasirodė spekuliacijų, kad tikrasis Danilovo suėmimo tikslas buvo atgrąžinti sovietų piliečius nuo kontaktų su užsienio žurnalistais, kurie padaugėjo Gorbačioviui kiek atleidus vadeles. Pagal prieš porą metų priimtą įstatymą sovietų piliečiams yra uždrausta ne tik svetimšaliams išduoti valstybės paslaptis, bet ir visa tai, ką jie tarnybiniai žino.

Žinia, ir čia, kaip Amerikoje, netrūksta gudruolių, kurie aiškina, kad tas suėmimas įvykęs be Gorbačiovo žinios, kad KGB Danilovą suėmė, norėdama pakenkti jo, Gorbačiovo, taikingiems užsimojimams. Tokie užmiršta, kad pats Gorbačiovas pakilo tik KGB boso Andropovo dėka ir Gorbačiovas tikrai kontroliuoja KGB.

Kad stabdžiai yra spaudžiami, įrodo ir Rusijos respublikos, kurią seka visos kitos sovietų respublikos, priimtas įstatymas, grasinąs pora metų kalėjimo visiems tiems, kurie namuose, pasinaudoję video juostele savo televizijos ekrane žiūri... amerikoniškų Sylvester Stallone filmų 'Rambo' ir 'Rocky'. Girdi, jos per žiaurios ir ragina griebtis savo iniciatyvos. To kaip tik sovietai ir bijo.

(vm)

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

3001 W. 59th Str.
Chicago, Ill. 60629
Tel. 312 (471-3900)

LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. in. — atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio — aukotojas, im. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, suma po pavardės — įnašų iš viso.

1986 m. liepos mėn.

- 1 x \$10 Gedgaudas Česlovas atm. in., \$10.
- 2 x \$20 Ivaška Povilas ir Joana (mirus), \$280; Rutkauskienė Julija, atm. in., \$20.
- 2 x \$25 Alminas prof. Kazimieras atm. in.: Vaičiūnė Marcelė, \$565; Urbonas Vincas ir Ona, \$395.
- 1 x \$30 Pažera Raimondas atm. in.: Skaudys Juozas ir Salomėja, \$130.
- 1 x \$37 Sprindžiūnas Zenonas atm. in.: Sprindžiūnienė Liuda, \$700.
- 1 x \$50 Vaitienė Giedrė atm. in.: Adienė Julia, \$50.
- 2 x \$100 Bikinis Bernardas atm. in.: Sprindžiūnienė Liuda, \$100; Janušonis Povilas, Juzė ir Vytautas, \$500.
- 1 x \$127 Daugvydas Kazimieras atm.: Detroito Birutietės \$50, LKVS Ramovė, Detroito sk. \$25 ir 4 kiti asm.
- 1 x \$200 Liorentas Algirdas atm. in.: Liorentas Jonas, \$1,200.
- 1 x \$250 Šapalas Pranas ir Hortenzija, \$610.
- 1 x \$335 Jurjonas Stasys atm. in.: Plateris dr. A. ir L. \$100, Rudis A. ir M. \$100, Kincinai J. \$25 ir 10 kitų asm., \$535.
- 1 x \$460 Rutkys Povilas atm.: po \$50 Kloris Jonas, Radvenis Egidius ir Vida, Radvenis Gregorius ir Janina, po \$25 Činga Jonas ir Aldona, Dovydaitis Vincas ir Ema, Grušas Pranas ir Marytė, Kungienė Regina, Kungys S. ir E., Mikuckis Vaclovas ir Ona, Remeikis N., Vilkas-Stockus Alma, ir 6 kiti asm., \$1,085.
- 1 x \$500 Mickevičius Justinas atm. in.: Mickevic Mel, \$600.
- 1 x \$4,784.63 Sims Maria M. testamentinis palikimas, \$4,784.63.
- Iš viso \$7,073.63.

1986 m. rugpjūčio mėn.

- 1 x \$20 Pakalnis dr. Alfonsas atm. in., \$20.
- 4 x \$25 Adamkavičius Ignas, \$175; Duliėnė Monika atm. in.: Baltimorės Liet. Festivalio K-tas, \$25; Perminas Viktoras atm. in.: Detroito Ramovėnai, \$25; Valiukonis Jonas atm.: Kubilius Viktoras, \$225.
- 1 x \$45 Laukaitis Andrius atm.: Sventickas Edmundas ir Regina \$25 ir 1 kitas asm., \$445.
- 2 x \$50 Lendraitis Valteris ir Jadvyga, \$150; Urbonienė Bronė atm. in.: Urbonas Vincas, \$325.
- 1 x \$65 Zostautienė Julija atm. in.: Kašuba Antanas \$25, Lapėnas Gediminas ir Vladė \$25 ir 2 kiti asm., \$65.
- 2 x \$75 Abromas Nikodemus atm.: Abromienė Bronė \$50, Vaitkus V. A. \$25 \$275; Ugėnas Juozas atm. in.: im. 7 asm., \$75.
- 2 x \$100 Apeikis Vytautas ir Nelė, \$400; X, \$300.
- 1 x \$130 Kuncaitis Juozas atm.: Kuncaitienė Elena, \$1,645.
- 2 x \$200 Daulys Kazys, \$500; Šeputa Jonas atm.: Alanta Vytautas ir Irena \$50 ir 9 kiti asm., \$520.
- 1 x \$235 Zalonis Anne (Ona Žalionytė) atm. in.: LB Putnamo apylinkė \$50, Villa Maria namų seselės \$50 ir 12 kitų asm., \$235.
- 1 x \$300 Savickas Jonas ir Albina, \$600.
- 1 x \$370 Šimėnas Kazimieras atm.: po \$30 Rastonis Vytautas ir Augė, Žiaugra Vytautas, po \$25 Izbickas Lioginas ir Danutė, Izbickas Vytautas ir Felicija, Kubilius Viktoras ir Aga, Mickūnas Česlovas ir Irena, Rutenis J. ir V., ir 13 kitų asm., \$570.
- 1 x \$381 Aidukas Adolfas atm.: po \$25 Amer. Lithuanian Club of Florida, Gruzdziai Antanas ir Vanda, Kačinskai Leonas ir Elena ir 26 kiti asm., \$481.
- 1 x \$500 Šamatauskas Viktoras ir Ona, \$500.
- 1 x \$1,639.83 Skirka rašyt. Antanas Jonas testamentinis palikimas, \$1,639.83.
- 1 x \$5,000 Sutkus Viktoras ir Veronika, \$27,025.
- Iš viso \$9,635.83.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1986.VIII.31 pasiekė 3,449,446 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,792,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 891,209 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC. A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, Chicago, IL.”

Visi remkite Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

ŽENKLIUKAS LIETUVOS KRIKŠTUI PAMINĖTI

Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakčiai paminėti, Lietuviškosios Skautybės fondas išleido pašto ženklą. Ženklo piešė ir spausdinimą prižiūrėjo ASS filisteris dail. Julius Špakevičius. Kelios mintys apie ženkluko simbolizmą. Ženkluko keturios spalvos: žalia, purpurinė, šviesiai gelsvai rusva ir tamsiai pilka. Piešinio prieky matoma tamsi žemė — tai liūdna dabartinė Lietuvos būklė. Tolumoje — žalia, viltis ateičiai. Liaudies motyvų kryžius ir lotyniškas prašas „Christianitas Lituaniae“ tamsiai purpurinės spalvos reiškiančios liudėsį ir lau-

kimą. Miglotas — gelsvai rusvas dangus sujungia kompoziciją. Žalia spalva įrašyti sukakties metai 1387-1987 ir fone baltos 600 metų skaitlinės. Ženkliukas pasižymi gražiai suderintomis spalvomis, aiškiai minties išreiškimu ir kruopščiai atliktu darbu, — už tai didelė padėka dail. J. Špakevičiui.

Tikimės, kad lietuvių visuomenė naudos ženkliukus ant vokų siunčiant kalėdinius sveikinimus ir kitus laiškus. Norima, kad mūsų minima Lietuvos krikšto sukaktis būtų kuo plačiausiai žinoma.

Sukaktuviniai Lietuvos

krikšto ženkliukai išleisti lapeliais po 25 ženkliukus lapely. Viso atspausdinta 5,500 lapelių. Gaunami pas L.S. Fondo atstovus, arba kreipiantis į L.S. Fondo leidinių administratorių A. Danasą, 29 Welles Ave. Dorchester, Mas., 02124, prisiunčiant sau adresuotą voką su pašto ženklu ir užsakant ne mažiau 3-jų lapelių. Lapelio kaina 1,25 dol. arba 10 lapelių už 10 dolerių. Čekiai rašomi: Lithuanian Scouts Assoc., Inc. — LSF vardu.

k. n.

ATTITASYMAS

Dirvoje Nr. 35 "Iš kitos pusės" antroje pastraipoje atspausdinta "Tokie nusi-kaltimai įsisenėjo 1980 metų pavasarį". Turėjo būti "1960 metų pavasarį".

Atsiprašome dėl korektūros klaidos.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

OSI laikrodį suka mūsų nenaudai

Beveik pilnoje žemutinėje Dievo Motins parapijos salėje Clevelande, praėjusį sekmdienį iššūkį metė du pasišventę lietuviai, nepabūgę sunkių sąlygų ir realaus vienvakšniškumo beveik lilitutiškoje kovoje prieš OSI. Tai Americans for Due Process koordinatorė Rasa Razgaitienė iš New Yorko ir adv. Povilas Žumbakis iš Chicago.

Trumpais, bet išsamiais ir labai konkrečiais pranešimais jie nušvietė savo darbo eigą ir procesą, pailiustruodami tai paruoštu filmu. Nebuvo daug klausimų – esame taip gerai informuoti, ar geriau nežinoti?!!!

Vardinis paliestųjų sąrašas – tiesa, jau žinomas iš spaudoje randamos informacijos – buvo sukrečias OSI 'teisybės ieškotojų' užmačių voratinkliniu implikavimu, tuo labiau, kad remiamasi specifiniai išgautu legaliu įstatymu ir naudojamas VISŲ MŪSŲ, taksų mokėtojų, sudedamais finansais.

Nesileidžiant į detales, buvo tiesiai iškeltas klausimas mūsų visų, kaip lietuvių ir išeivių/pabėgėlių, sąmoningumo ir padėties svarbos supratimo. Dabar, šiuo metu, mums beveik tylint ir efektyviai nepanaudojant visų savo turimų jėgų ir galimybių, OSI pastangomis yra rašoma fiktyvi istorija, nušluojanti mūsų tautą, mūsų kultūrą, mūsų istoriją. Laikrodis muša 11-ją, o mes vis dar pasyvūs, net nesudarydami pakenčiamų sąlygų tiems, kurie nebodami galimų pasekmių atsisako nuleisti rankas nelygioje kovoje. Iš mūsų visų organizuotųjų nėra pakankamai rankų talkai! Iš visų surenkamų lėšų tautos reikalams – nėra nė procento vedamos kovos paramai ...

Veiksniai, vadai, veikėjai?! 'Delegacijų' ir 'reprezentantų' kelionės sutvarkomos be vargo ir efektingai, gi vieno asmens pasiuntimas į Australiją veiklai prieš OSI sustiprinti dar vis neranda reikiamo atgarsio, nors pana-

šios pastangos Kanadoje atnešė daug žadančius rezultatus.

Ir taip, trumpai ir beveik nuogai liečiant klausimus, buvo nuimta mūsų vadovaujančiųjų veiksmingumo skraistė, po kuria slepiasi arba nepajėgumas atsakyti į kylančius klausimus ir didesnis reikalavimas, arba nenoras juos matyti. Nemaloni realybė nepaliko daug vietos pasiteisinimams: ir po keturių dešimtmečių išeivijoje, dar vis neturime aiškiai cementuotos vieningos linijos kovoje už pavergtos Lietuvos laisvę ir jos interesus. Paskirų individų atsieikiami rezultatai yra didesni ir efektingesni, negu visų veiksmų sudėjus kartu. Ar yra komentarai? – Sekmdienį jų nebuvo.

Efektingai buvo pabrėžta, kad OSI užmojai nėra paskiro asmens problema. Jų naudojami metodai pažeidžia žmogaus teises ir nėra vienas nėra saugus nuo jų. Yra būtina įsisąmoninti, kad tik remiantis principiniu pagrindu, jungiantis su visais KOVOJANČIAIS PRIEŠ KOMUNIZMĄ, galime turėti galimybę sustabdyti OSI įtakos plėtimąsi. Dirbama labai ribojamomis sąlygomis ir minimaline finansine parama, todėl jau vien savisaugos instinktas turėtų versti mus visus burtis bendram, ryžtingam ir legaliam pasipriešinimui.

Dokumentavimas turimos informacijos ir žinių turėtų būti nedelsiant suaktyvintas. Spaudoje randama netiksli ir inkriminuojanti informacija negali būti praleista tytomis. Mūsų informacinė ir reprezentacinė medžiaga turėtų būti prieinama ir visad paruošties lygyje.

Nepaneigiant kultūros ar meno svarbos, politinė padėtis šiandien reikalauja žymiai didesnio budrumo ir veiklos, didesnio visų įsipareigojimo negu iki šiolei. Besivystas OSI grėsmės tempas nepastebimai suka laikrodžio rodyklę prie 11-sios

Dr. Leonas Kriaučeliūnas, ALT S-gos pirm., inž. Vaclovas Mažeika, LST Korp! Neo-Lithuania atstovas ir inž. Jonas Jurkūnas, vienas iš iniciatorių, džiaugiasi dr. Birutės Kasakaitienės 1,000 dol. auką į steigiamą Korp! Neo-Lithuania ir ALT S-gos fondą, Broniaus Kasakaičio gimtadienio proga LT Namuose, Chicagoje rugsėjo 6 dieną.
V. A. Račkausko nuotr.

BRONIUS KASAKAITIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

la, lietuvių išlaikymas ir Lietuvos laisvinimas yra Kasakaičių remiamas stambiomis aukomis.

Lietuvių tautinių namų valdyba, pirmininkaujama Stasio Virpšos, š.m. rugsėjo 6 d. savoje pastogėje (6422 So. Kedzie Ave., Chicago) suruošė ilgamečiui administratoriui Broniui Kasakaičiui pagerbimą, jo 80 metų sukakties proga. Pagerbime dalyvavo apie 150 minėtų organizacijų narių ir jo šeimos draugų. Pagerbimą atidarė valdybos pirm. Stasys Virpša, pasveikino jubiliatą Bronių bei visus susirinkusius ir pobūviui vadovauti pakvietė LT Namų garbės pirmininką Joną Jurkūną. Šampano tostą pakėlė ALTS-gos pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas, visi sugiedojo ilgiausių metų. Meninę dalį atliko solistė Dalia Polikaitytė, akompanuojant muzikui Motekaičiui, padainavusi 4 dainas ir sulaukusi nuoširdžių katučių.

Prieš vakariene maldą sukalbėjo kun. dr. J. Prunskis, paprašęs Dievo palaimos jubilijatui su žmona ir visiems susirinkusiems. Užkandus Paulių pagaminta puikiai vakariene, prasidėjo sveikinimai ir linkėjimai. Jubiliatą

valandos, mūsų nenaudai. Ar pabusime laiku???

...

Gaila, kad nebuvo pasinaudota ta proga labiau užakcentuoti spalio 5 d. Washingtono įvykstančią masinę protesto demonstraciją, rošiamą Pabaltiečių koalicijos ir jos rėmėjų, dėl galimos esto Linno deportacijos į Sovietų Sąjungą. Ypatingai girdėtų pranešimų pasėkoje, turėtume dėti visas pastangas, kad jos būtų sėkmingos ir dalyvių skaičiumi, ir pravedimu, ir rezultatais.

(d)

Bronių sveikino: ALTos pirm. T. Blinstrubas, Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos vardu V. Mažeika, Vilties d-jos valdybos ir pirm. K. Počiaus, Dirvos redaktoriaus V. Gedgaudo ir Naujosios Vilties redaktoriaus A. Laikūno - A. Juodvalkis, ALTS-gos Chicago skyriaus pirm. S. Briedis, Lietuvių tautinių namų direktorių tarybos pirm. A. Visockis, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus vardu S. Semėnienė, Lietuvių tautinės sandaros vardu dr. V. Dargis.

Visi sveikintojai dėkojo Broniui už įdėtą darbą bei teiktą paramą ir linkėjo dar daugelį metų tęsti šį darbą. Dr. L. Kriaučeliūnas humoristiniu žodžiu išryškino dr. Birutės Kasakaitienės vaidmenį ir jos dosnumą, o J. Jurkūnas - kišenėje 'užtiko' nepastebimai įkištą 1,000 dol. čekį, skirtą tautinei spaudai ir veiklai remti.

Sveikinimai užsklesti visų dalyvių pasirašytu adresu įteikimu. Pabaigoje žodį tarė ir pats Jubiliatas Bronius Kasakaitis, pareiškęs nepasitenkinimą įvykdytu sąmokslu, jam nežinant šio pobūvio suruošimu. Norėjęs porai savičių išskristi į Floridą poilsiui, bet žmona, suradusi įvairių reikalų, nuo kelionės atkalbėjusi. Dabar beliko tik visiems padėkoti už tokį puikų renginį. Dėko-

jo rengėjams - LT namų vadovybei, sveikinuosiems ir visiems gausiems dalyviams.

Reikia pastebėti, kad abu Kasakaičiai yra tylūs bei kuklūs visuomenininkai ir dosnūs lietuviškų darbų, ypač tautinės spaudos ir veiklos rėmėjai.

Gyvenk, Broniau, dar daug metų ir savo darbu bei skatiku ir toliau remkite tautinę veiklą.

1986 m. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

1986 m. Š. A. Lietuvių individualinės šachmatų pirmenybės įvyks spalio 11-12 d., Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Varžybas praveda Toronto Lietuvių Šachmatų klubas, vadovaujamas Vytauto Genčiaus.

Pirmenybėse dalyvauti kviečiami visi lietuviai šachmatininkai. Dalyvių registraciją prašoma atlikti iki š. m. spalio 4 d., šiuo adresu: Mr. Vytautas Genčius, 39 Clissold Rd., Toronto, Ont. M8Z 4T6. Tel. (416) 239-7524.

Š. Amerikos lietuvių šachmatų veiklą koordinuoja ŠALFAS-gos Šachmatų komitetas, kurio vadovas yra Vytautas Nasvytis, 1234 West Blvd., Cleveland, OH 44102. Telef. (216) 631-0210.

CARPENTER
Experienced in all phases of home remodeling. Must own truck and tools. Please call
BILL (9-5)
(215) 329-7608 (31-45)

REMKIME TAUTOS FONDĄ

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

BALYS PAVABALYS 'DYPUKŲ' DAINIUS

Štai "Milžinai ir slibinai". Trečioji Balio Pavabalio (anksčiau besivadinusio Runce Dandierinu) knyga. Toji "satyr-lyrinių" eilių rinktinė vieno kritiko trumpai apibūdinama kaip labai nuotaikinga, skambi, polėkiška ir tiksli. Tai esąs gero meistro kūrinys. Kitas ją apibūdina kaip gilios išminties šmaikščius žodelius. Trečias prikiša, kad autorius dar neišsivadavęs iš "dy-py" komplekso.

Kaip ten bebūtų kalbama apie šį kūrinį, jo skaitytojai tuoj paaiškėja, kad Balys Pavabalys yra "dypukų" dainius. Kas tie "dypukai", jaunuoliai gal ir nebežino (nors tas žodis jiems neturėtų būti svetimas, nes kilęs iš angliškų žodžių "displaced persons"). Bet vyresnieji lietuviai to žodžio neužmiršta, nes jie ir patys buvo "dypukais", o kai kurie ir dabar save tokiais laiko.

Pirmieji Balio Pavabalio rinkiniai — "Šilkai ir vilkai" (1950) ir "Vizijos prie televizijos" (1957) — yra visų savo turiniu "dypukiški". Apie "Šilkus ir vilkus", kaip apie nemažą naujieną pokarinėje lietuvių literatūroje, gana plačiai atsiliepė to meto periodika. Kai kurių atsiliepimų ištraukas turiu progą čia pacituoti:

Runcė Dandierinas — "naujas" linksmybės poetas Amerikos lietuvių spaudoje. Neseniai išėjęs jo humoristinių eilėraščių rinkinys "Šilkai ir vilkai", mano supratimu, yra viena iš pačių rimčiausių lietuviškų knygų, pastaruoju laiku iš-

spausdintų šiame kontinente. Dailininkas P. Osmolskis ją dar pagyvina vykusiom iliustracijom. (Bronys Raila — Dirva, 1950. IV. 20).

Tai yra labai grakštūs satyriniai eilėraščiai, kuriuos autorius vadina dainomis. (P. K. — Tėviškės žiburiai, 1950. V. 25).

Runcė Dandierinas yra autorius garsaus ketureilio, taip vykusiai apibūdinančio Lietuvos okupantus: "Dvi švilpynės — vienas tonas: čia Berlynas, ten Maskva. Vien raudonas, kaip šėtonas, kitas rudas kaip šuva". Jis ir savo "Šilkai ir vilkai" knygoje gerai "užkrečia" dabartiniam Lietuvos okupantui ir jo pakalikams čia, Amerikoje. (J. Žilvinas, Vienybė, 1950. II. 17).

Net tie, kurie iš principo nemėgsta poezijos, tikrai su mielu noru perskaitys visas šias eiles, o baigę dar kartą iš pradžių, taip jos lengvai ir maloniai skaitymos. — Autorius, slypis po Dandierino slapyvardžiu, rodos, iš to pat dainių (ir garsaus alučio) krašto, kur ir K. Binkis, lengvo eilavimo meistras. (Bern. Babrauskas, Aidai, 1950, Nr. 6).

Eiliuoja jis labai sklandžiai, tikrai jo ydą, kad dėl to sklandumo kartais ištęsia eilėraščius, tada gaunamas atskiedimas. Kad taip būtų, liudija jo trumpieji eilėraščiai, kurie daugumoje yra gerai koncentruotos ir stiprios išraiškos. — Tačiau, bendrai imant, lietuviškoje padangėje Runcė Dandierinas yra nauja švie-

si žvaigždė, neabejotinas talentas. (Nepriklausoma Lietuva).

Knygutė yra vykusiu satyrų, bet yra ir išpraktų eilučių. Juoko efektą autorius dažnai bando pagaminti sugretindamas panašiai skambančius žodžius, pav. kaip "asmenys ir asmenys", "kūmas ir lietuviškumas" ir pan. Bendrai knygutė nenuobodi. (Keleivis, 1950. III. 8).

Visa tai pacitavus ryšium su Balio Pavabalio "Milžinų ir slibinų" dideliu "dandieriniškumu" ir "dypukiškumu". Savo "dypukiškumą" autorius puikiai pateisina eilėraščiu "Katiuša" Erika, Amerika":

Reikia pasišvesti, —
Pasakė prezidentas
Bet su manim kitaip ir nesti
(Kitoks nebūnu, kaip tik šventas).

Pasišvenčiau aš rūtai, mėtai
ir lelijai
(Net ir lietuviškai varlijai).
Pasišvenčiau Dubysai,
Ventai, Mūšai.
Pasišvenčiau Katiuškai.

Dail. Valdo Kūno-Vaitiekūno paroda Chicagoje

Ruduo, tas išdaigų mėgėjas ir grožio dabita-artistas! Jis Chicagos parkus, liepų ir kaštonų alėjas nudažo nepakartojamų niuansų įvairiomis grožio spalvomis.

Si graži rudeninių spalvų žaidimo panorama primena gamtos grožio mylėtojams ir įvairių pobūvių lankytojams kad jau ateina pribrendęs metas grįžti į sales, teatrų patalpas ir jaukias savo kasdienio gyvenimo rezidencijas. Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicagos skyrius, vadovaujamas energingo pirmininko Stasio Briedžio ir jo darbuotojų padėjėjų, š.m. rugsėjo 12 d. Lietuvių Tautinių Namų didžiojoje salėje suteikė Chicagos meno ir grožio mylėtojams malonią ir nepamirštamą staigmeną, pasidžiaugti ir pasigrožėti dailininko Valdo Kūno-Vaitiekūno, autoriaus originalios knygos Lietuvių tautos reinkarnacinės ved-žinyčia, paroda.

Tą atmintiną dieną Lietuvių Tautinių Namų didžiosios salės sienas dailininkas V. Kūnas-Vaitiekūnas padabino net 80 jo sukurtais įvairaus pobūdžio paveikslais. Tai priminė jo ilgo ir prasmingo gyvenimo 80 metų sukaktį.

Dailininką -solenizantą V. Kūną-Vaitiekūną apibūdino Stasys Briedis ir patiekė jo gyvenimo apybraižą. Dail. V. Kūnas-Vaitiekūnas gimė 1906 m. Titonių kaime, Pašvitinio valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Baigęs šiaulių gimnaziją, jis įstojo į Kauno meno mokyklą, kurią baigė

Pasišvenčiau aš Erikai,
Pasišvenčiau Amerikai,
Su manimi kitaip ir nesti:
Visur man lemta pasišvesti.

Tokia "dypuko" dalis. Jis mėtomas ir vėtomas, ir prie visų jam tenka pristatyti ("pasišvesti").

Balys Pavabalys "dypuko" žvilgsniu žvelgia ir į tą šalį, kurioje jis išsikūrė, — Ameriką. Prieš 35 metus toks jo žvilgsnis naujiems ateiviams buvo suprantamas ir net savas. Kažin, ar jis betinka šiems laikams, kada tie ateiviai, Maironio žodžiais tariant, "jau į žmones išėjo"?

Vienaip ar kitaip į tą klausimą atsakysime, bet eilėraščiai, kurių "Milžinuose" ir "slibinuose" yra 62, pasižymi temų nesenstumu, sklandumu, kondensuotumu, parastumu ir nuosirdumu. Laikas jų vertės nesumažina.

Knygą išleido "Darbininkas" New Yorke. Kaina 5 dol. Gaunama rašant autoriaus adresu: L. Žitkevičius, 81 Vermont Street, Brooklyn, N. Y. 11207.

(zr)

yra ilgametis Lietuvių Tautinės Sąjungos narys. Šiuo metu mūsų mielas dailininkas gyvena Floridoje, St. Petersburgo lietuvių kolonijoje. Baigdamas šią trumpą gyvenimo apybraižą, pirm. S. Briedis palinkėjo solenizantui sėkmės, sveikatos bei ištvermės ir toliau, dar daug metų, tęsti savo gražų, prigimtą darbą meno srityje.

Po to pats dailininkas-solenizantas kalbėjo apie savo kūrybą ir apibūdino jos pagrindinius filosofinės minties bruožus. Pagal jo patiektas sakyto žodžio mintis, jis yra saulės ir žemės pakeilvingas sūnus, keliauja per šią mūsų amžiną žemę ir, dėka saulės, spinduliuojančia šviesa džiaugiasi šio pasaulio harmoningu grožiu, savo kūrybos vaisiais skelbdamas gamtos mistinio pasaulio amžinumą.

Lietuvių Tautinės S-gos Chicagos skyriaus pirm. S. Briedis atliko gražų darbą, surengdamas šią prasmingą dail. V. Kūno-Vaitiekūno kūrybos darbų parodą, kartu pagerbdamas jį 80 m. amžiaus sukakties proga. O dail. V. Kūnas-Vaitiekūnas savo pasakytame žodyje pabrėžė, kad jis savo gyvenime ir kūryboje skelbia lietuvių tautos reinkarnacinę veda-žinyčios filosofinę mintį. Poetiškai tariant, vaizduoja žemėje, apšviestoje saulės gyvybės šviesoje, lietuvių tautos amžinumo prasmę ir tikslą. Tai padeda mums, šio žemės mirtingiems keleiviams, geriau suprasti talentingo lietuvių tautos poeto Putino-Mikolaičio pasakytas mintis: "Žemės erdvė begalinė liūdesio vieta, o širdis žmogaus krūtinėje laimei sukurta". Dailininko kūryba išreiškia gilų žmogaus prasmingą žodį, kuris yra sukurtas Lietuvą mylinčios širdies. Minties ir širdies harmoningas derinys sudaro dailininko V. Kūno-Vaitiekūno kūrybos filosofinės sintezės pagrindus.

Ignas Andrašius

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

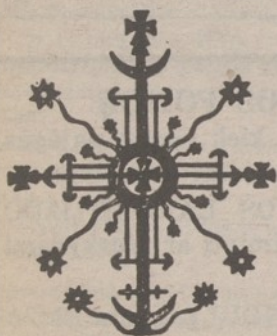
DOVANŲ PARDUOTUVĖ

PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas. Taip pat didelis pasirinkimas prekių siuntimui į Lietuvą. Galima gauti spalvotas video juostas iš VII Tautinių šokių šventės.

Savininkai Fr. ir A. Šluta,
telef. (312) 778-2100

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

JUOZAS AUDĖNAS

LIETUVOS VALSTIEČIAI LIAUDININKAI

Olga Audėnienė

23939 So. Gage Road

Wilsonville, Oregon 97070

Siunčiu \$18.00 ir prašau man atsiųsti J. Audėno knygą.

Pavardė ir vardas

Adresas

Parašas

KŪRYBA IR MOKSLAS

Jurgis Jankus dailiajame žodyje

Stasys Santvaras

Gyvename žemėje, kuri pašėlusiu greičiu skrenda aplink saulę, gyvename gyvame ir mirusiame pasauly, kurio mįslės dar niekas nepajėgė išpėti, gyvename gamtoje, lyg iš gausybės rago pripildytoj nuostabaus grožio ir gūdaus dramatiškumo, plaukiame per legendų, pasakų, padavimų ir mitų marias, klaidžiojame žmonių tarpe - skirtingų veidų ir charakterių girioje: čia pat lelijų ir erškėčių žiedai, žmogaus vidinė šviesa ir tamsa, čia pat šv. Pranciškaus 'Saulės giesmė' ir bjauriausio pavidalo niekšybė ... Visa tai dirgina rašytojo vaizduotę, visa tai yra medžiaga - kietasis ir trapusis marmuras, iš kurio jis bando nukalti žmogaus sielvartą, rūpestį ir džiaugsmą, žmogaus gyvenimą. tokių pagundų ir mįslių šalčio ūkanų jieško savęs bei savo pasisakymo ir tas vyras, kurį čia ryžtamės pasveikinti ir pagerbti.

Jurgis Jankus lietuvių grožinės literatūros laukuose pasirodė 1938 metais, atkiles į laikinąją sostinę Kauną iš Baisogalos apylinkių (kaip girdim, jau Baisogalos varde slypi legenda, mitas ir drama). Tada pasirodė stamboki jo prozos veikalai - 'Egzaminai' ir 'Be krantų' (periodikoj jo vardas pradėjo rodytis trečiajame šio amžiaus dešimtmetyje), iš karto Jurgiui Jankui uždėję ant galvos talentingo pasakotojo vainiką.

Ką mes jau turėjome tada, kai gimė rašytojas Jurgis Jankus, kur galėtumėm apčiuopti mūsų dailiosios prozos šaknis? Man regis, kad tų daigų rastumėm XVI amžiuje, ypačiai Jono Bretkūno šv. Rašto vertime. Jo darbai, beveik 400 metų išsaugoję didelį lietuvių kalbos turtą, ir nūdien nėra savo vertės praradę. Jonas Bretkūnas (g. 1536-m. 1602), išvertęs Bibliją į lietuvių kalbą, vienoje vietoje taip šneka "Tada dūmojau savo širdyje, savo kūną atrakkti nuog vyno, ir savo širdį išmintiesp gręžti, idant dasižinočiau, kas paikystė yra, idant išmokčiau, kas žmonėms ger yra daryti, kolei anys po dangumi gyven" (Rinktiniai raštai, 284 psl., rašyba sudabartinta).

Savaime suprantama, per tuos amžius lietuvių kalbos kultūra pasiekė nuostabių aukštumų, tačiau ir vienas Bretkūno sakinytis parodė, kad ir anų laikų mūsų tėvų kalba nebuvo vargana. Gal nebus didelė klaida, jei tarsim, kad Martynas Mažvy-

das ir Jonas Bretkūnas buvo ne tik šventųjų raštų vertėjai, bet ir mūsų dailiosios prozos pradininkai.

Pirmuosius XVI a. rašytojus pasekė Mikalojus Dauša, K. Sirvydas, Motiejus Valančius, Simanas Daukantas, Žemaičių bajorai - mažas, bet didžiai reikšmingas rašytojų būrys, pasinėręs į tikėjimo tiesų aiškinimą, šventųjų gyvenimus, į lietuvių žmogų, jo rūpesčius bei siekimus ir į Lietuvos istoriją. Paskui atėjo 'gryni' rašytojai - Jonas Biliūnas, Žemaitė, Šatrijos Ragana, Lazdynų Pelėda, Dobilas-Lindė, Vaižgantas, Vienuolis, Ignas Šeinius ir Nepriklausomybės laikotarpio prozaikai. Mano nuomone, pastarųjų tarpe Jurgis Jankus yra vienas pačių stipriausių mūsų dailiosios prozos kūrėjų.

Jei man leisite taip sakyti, Jurgis Jankus yra mokytojas mokytojas universitete studijavęs germanistiką, pedagogiką ir lietuvių kalbą, ilgėlesnį laiką dirbęs pradžios mokyklose, turėjęs gerų progų pažinti ne tik vaikų, bet ir tėvų psichologiją, vėliau dirbęs kaip Kauno m. savivaldybės švietimo skyriaus vedėjas ir Jaunojo dramos teatro dramaturgas, o 1988 m. sukaks 50 metų, kai jo vardas pasirodė mūsų grožinės literatūros istorinėje kelionėje (iš tikro, tą sukaktį jau dabar galime minėti, nes 'Egzaminai' ir 'Be krantų' parašyti jau reikėjo ne vienerių metų).

Aišku, šia proga, kai prisimename Jurgio Jankaus 80 metų gimimo sukaktį, visų jo veikalų nepajėgsim apžvelgti, tam reikėtų nors kelių ilgokų vakarų. Tikėkim, kad tą uždavinį įveiks tas ar kitas literatūros mokslininkas atskiroj studijoje, nes mūsų suaktuvininko kūryba jau senokai to dėmesio nusipelnė. Čia žvilgtersim tik į tris itin būdingus ir savaimingus Jurgio Jankaus kūrinius - 'Naktį ant morų', 'Namą geroj gatvėj' ir 'Anapus rytojaus'. Toks pasirinkimas man atrodo tinkamas, bet jeigu jis negeras - tegu už tai man atleidžia Pagerbiamasis ir visi, kurie šį žodį girdės ar skaitys.

Karas, kaip turbūt daugumas sutarsim, yra baisi nedorybė, baisi kvailybė ir niekšybė, žmoguje atverianti klaidingą džiunglių žvėrį. Betgi neturime pamiršti, kad yra pasaulyje žmonių, kurie trokšta grobti ir pavergti, yra ir tokių, kurie tiki, kad karai yra pažangos ir naudingų atradimų ska-

tintojai. Tokie tuojau pradės jums aiškinti: žiūrėk, antrojo pas. karo metu buvo taip įtempti žmogaus intelektualinei sugebėjimai, į karo katilą buvo mesti milijoniški pinigai, to dėka nūdien turime radarą ir televiziją, skraido sprausminiai lėktuvai, raketos jau kelis kartus žmogų nulėkdino į mėnulį, pasiekė kitas saulės sistemo planetas, suskaldė atomą ... Aišku, toksai neskys, kad tasai suskaldytas atomas dar yra mįslė, kad jis gali neapsakomai žiauriai sumažinti žmones ir gyvybę mūsų žemelėje ... Vienu žodžiu, nepaisant visų aukštosios technologijos laimėjimų, mes vis tiek karo ir jo baisybių negarbinsim. Kaip gerai žinome, žmogus ir taikos metu pajėgia gerų dalykų atrasti ir sukurti.

Jurgio Jankaus 'Naktis ant morų' - dar neatvėsusių karo metų ir okupacijos vaizdai. Rūstūs, tikroviški, dramatinės įtampos kupini vaizdai, giliai įsismelkę į žmogaus vidinę tamsą, lyg ir bandantys išpėti mįslę: žmogau, kas gi tu esi? ...

Savo išorine struktūra 'Naktis ant morų' šiek tiek primena XIV a. italų rašytojo Boccaccio (1313-1375) 'Dekameroną'. Kas tą veikalą skaitė, be abejo, prisimename, kad ten veiksmas vyksta siautėjančio maro metu. Būrelis damų ir džentelmenų, baimės apimti, užsidarę puikiuose rūmuose, šį bei tą gurkšnodami, vienas po kito pasakoja kokią nors istoriją, kartais ir stipriai pikantišką istoriją, nes kaip nors reikia tolyn nustumti maro siaubą. Jurgio Jankaus 'Naktyje ant morų', kaip apsakytų velionis Pulgis Andriušis, žmonės renkasi į Dievo paukštelių stovyklą, dar vis tebetikėdami, kad galima rasti ir gerą žmogų, kuriam artimo vargas nėra perdegė ir atšalę pelenai.

Į vieną tokių stovyklų atėjo ir du atsitiktiniai bičiuliai, tik ilgoje kelionėje susipažinę - mažlietuvis Osvaldas ir didžlietuvis Kęstutis. Stovyklos viršininkas, taip jau galėjo atsitikti - Kęstučio jaunystės draugas Juozas. Pergrūstoj stovykloj neturėdamas kur naujų ateivių paguldyti, Juozas nuvedė juos į mokyklos klasę, kur dar keltas tokių benamių buvo apnakvydinti. Visi sugulė ant vokiškų karo neštuvėlių, Juozas pavadintų 'morais', neturintį jokio čiužinėlio. Iš apačiosėjo šaltis, sunku buvo užmigti, tai ir čia, kaip Boccaccio 'Dekamerone', pra-

Rašytojas Jurgis Jankus

sidėjo atskiri pasakojimai, kupini atvirumo ir vienas už kitą šurpulingesni.

Pasakojimų pabaigoje, jau kitos dienos rytą, atvirumą užliejo niekšybė, dar vienas teisingumo pralaimėjimas (jau karo laimėtojų prieglobstyje), nes pasirodė, kad į benamių tarpą jau buvo įsikusę sovietų agentas, Jurgio Jankaus pavadintas Ruduoju vyru. Netrukus buvo suimtas mažlietuvis Osvaldas, tą naktį ant morų atlikęs savo išpažintį - šurpius išgyvenimus, patirtus bedirbant nacių kaceto administracijoje.

Jurgio Jankaus 'Naktį ant morų' sudaro prologas ir aštuoni pasakojimai, kuriuos į vientisą veikalą jungia karo metų žmogus. Žmogus, kuris valdo, grobia, kankina, prievartauja ir žudo. Ir žmogus, kuris kenčia panieką, užgaules, žiaurumus, pažeminimą ir neapykantą. Tai kvailos puikybės, arogancijos ir melo pabaisos, tai bejėgės ir nekaltos būtybės, įmestos į apokalipsinio Žvėries nasrus, į sveiku protu sunkiai suvokiamą niekšingumą.

Tokiu metu žmogų drasko abėjonės, jis net prieš Dievą pradeda burnoti. Stai lenkų kunigas, dirbęs paprastu ir niekinamu darbininku nacių Pulkininko dvare, pasakodamas kaip Vokietija ir Sovietų Rusija, lyg dvi presoplokštės, sutraiskė Lenkiją, ten pat dirbančiam lietuviui taip atsiveria: 'Negalėjau tikėti, kad artėja galas, kad nė viena žemės pėda nebebus tavo. Tada vidury lauko suklupęs meldžiausi ir šaukiau: 'Viešpatie, - sakiau, -

jeigu Tu šianakt nepadarysi stebuklo ir neišgelbėsi mano tautos, prakeiksiu Tave. Ir mano vargšė tauta Tave pra keiks, ir Tu galėsi graužtis netekęs ne vienos, bet milijono avių, kurios buvo Tau ištikimos ir atsidavusios. Galėsi eiti, ieškoti ir šaukti, bet savo avidėn jų nebesuvarysi. Jos verčiau pasirinks šėtoną o ne Tave, ir Tu galėsi tik jų kaulus susirankioti ir apraudoti.' Bet stebuklas neįvyko. Ten, kur me buvome, kitą rytą pilni šarvuočiai ir sunkvėžimiai atvažiavo vokiečių. Jie buvo jauni, linksmi, gražūs, drąsa pasigėrę, lyg jų priešaky pats Viešpats Dievas važiuotų' (92-93 psl.).

Jurgio Jankaus 'Naktis ant morų' aprėpia neilgą laiko tarpą - tik 1939-45 m. įvykius. Autorius karo metų pasakojimus pradeda beveik idiliškai, pirmojo pasakojimo veiksmas vyksta dar nepr. Lietuvos gimnazijoje, gražiausios mokinės Nijolės ir gabiausio mokinio, jau pradėjusio eiles kurti, Vyto slaptinga meilės istorija ir jos tragiška atomazga. Su Nijole dar susitiksim ir kitoje veikalo dalyse.

(Bus daugiau)

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVO
PRENUMERATĄ

Algirdas Vokietaitis

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI
DAINAVOJE

Erškėtingas kelias į laisvę

1945-1946 METU LAIKOTARPIO EPIZODAS (6)

Nelemta kelionė į Gdynę

Išvažiavau vietiniu traukiniu į Szczecinek (vok. Neustettin), apskrities miestą, kur turėjau persėsti į kitą traukinį, einantį į Gdynę. Jau sutemus pasiekiau šį miestelį. Įėjau į stotį laukti savo traukinio. Stoties restorane, prie bufeto, užsisakiau arbatos. Begeriant, šalia stovintis vyras, atidžiai pažvelgęs į mane, staiga užklausė lenkiškai:

— Ar tik mudu nebūsime pažįstami?

Dirstelėjęs į jį tuojau pažinau: juk tai mano gulto kompanijonas Štuthof koncentracijos stovykloje, kur vieną gultą turėdavome dalintis keturiose, lenkas iš Varšuvos. Bijodamas, kad jis pradės mane klausinėti, ką aš čia veikiu ir kur iki šiol buvau - o be to, atsimins ir mano fiktyvią, Jono Bartkaus pavardę stovykloje, kurios aš jau buvau atsikratęs - nudaviau jo nepažįstas ir atsakiau:

— Jūs klystate, aš jūsų visiškai nepažįstu.

— Bet juk mudu sykiu kalėjome Štuthofe, — tvirtino jis.

— Ne, — trumpai atšoviau ir apsisukęs nuėjau nuo bufeto išmaišydamas į traukinio belaukiančių keleivių minią.

Susiradęs laisvą vietą ant suolo, atsisėdau laukti pranešant traukinio į Gdynią.

Belaukiant ten, pradėjau snausti. Staiga pajutau, kad

kas tai krutina mano petį. Pravėręs akis taip ir nutirpau - ogi prieš mane stovi du uniformuoti lenkų milicininkai. Reikalauja asmens tapatybės dokumentų. Išsiėmęs iš kišenės savo lenkišką registracijos pažymėjimą Antano Olekos vardu, įteikiau jį milicininkui. Perskaitęs jį pareikalavo dar papildomų liudijimų. Tada parodžiau jam savo paties gamybos rusišką pažymėjimą. Matyt nesuprasdamas kas ten rusiškai parašyta, tą popierėlį tuoj man grąžino ir pareikalavo paso. Atsakiau, kad lenkiško paso dar neturiu, todėl ir esu atvažiavęs į šį apskrities miestą pasui išgauti. Tada jiedu įsakė man eiti su jais į geležinkelio milicijos postą. Jaučiau, kad bus bėda, bet turėjau pasiduoti likimui ir sekti jų įsakymu. Negalėjau suvokti, kodėl milicininkai išrinko mane vieną dokumentų patikrinimui. Juk stotyje tokių apšepusių keleivių kaip aš buvo daugybė. Prisiminė incidentas prie bufeto su buvusiū kaceto kompanijonu. Skverbėsi į galvą mintis, kad gal jisai, įtardamas mane slepiančio asmens tapatybę, bus pranešęs apie tai geležinkelių milicijai.

Nuvedė į daboklę. Vyresnio rango uniformuotas milicininkas pradėjo klausinėti kas aš esąs ir ką čia veikiu. Atsakiau, kad esu Lietuvos lenkas pabėgėlis, atvykęs į

čia išsirūpinti lenkiško paso, kad stotyje laukiau ryto eiti į apskrities vykdomąjį komitetą paduoti ten prašymą Lenkijos pilietybei ir pasui gauti. Įsakė ištuštinti savo kišenes. Padėjau ant stalo savo duoną, lenktinį peilį ir Lenkijos žemėlapi. Fotografiją, iduotą man švedo jūrininko Gdynėje, kurią laikiau marškinių kišenėlyje, pasi- lačiau, nenorėdamas sukelti daugiau įtarimų. Duoną, peilį ir žemėlapi man neatidavė.

Po šio trumpo apklausinėjimo, mane uždarė į vienutę - nedidelę patalpėlę su lange - liu be stiklų, apsaugotu grotomis. Nė gulto, nė jokio kito baldų, išskyrus tualetinį kibirą, nebuvo. Buvo labai šalta, nes lauke jau snigo. Su sirietės and cementinių grindų pradėjau svarstyti savo liudną padėtį. Pirmiausia reikėjo atsikratyti anos, švedo įteiktos fotografijos su jo paties parašu, kuri, galimos kratos atveju, galėtų patarnauti lenkams įrodymu mano ryšių su švedų jūrininkais, taigi planavimo pabėgti Švedijon. Suplėšęs fotografiją į mažus gabalėlius, išidėjau vieną po kito į burną ir sukramtęs prarijau. Buvau girdėjęs, kad tokiu būdu sunaikina įrodomąją medžiagą rezistencijos kovotojai, patekę į priešo rankas.

Atsikratęs fotografijos, lengviau atsikvėpiau. Dabar jau neturėjau jokios įtarimą galinčios sukelti medžiagos. Svaresčiau, kad mano padėtis - turint silpnokus asmens tapatybės dokumentus - neatrodė daug žadanti, bet vis dėlto, kol dar esu vien lenku, o ne rusų rankose, yra šiočia tokia viltis kaip nors išsiteisinti ir lenkų išsiprašyti, kad jie mane paleistų. (Tada dar nežinojau, kad lenkų milicija labai glaudžiai bendradarbiavo su NKVD.) Šios raminančios minties lydimas užmigau.

Apie 7 val. ryto buvau pažadintas daboklės sargo ir išvestas į tardymo kambarį. Labai nustebau, kai mane atvedęs sargas atraportavo savo viršininkui, jog aš, esą, praeitą naktį siūles jam pini- ginį kyšį, kad jis mane iš daboklės paleistų. Tuoj supratau, kad šis melagingas apkaltinimas buvo iš anksto juodviejų sutartas sukalbis, turėjęs patarnauti pretekstu laikyti mane arešte. Žinoma, aš tą jų išgalvotą istoriją griežtai paneigiau, pridurdamas, jog tą kaltintoją tik šį rytą pirmą kartą pamaciau ir su juo visiškai nekalbėjau.

Deja, šis mano užsigynimas, atrodo, nieko nepadėjo, nes be jokių tolimesnių kalbų buvau iš daboklės išves-

Jau antri metai, Mokyti. Studijų savaitės metu, vyksta taip pat ir liet. kalbos kursai. Kas juose mokosi? Kas juos organizuoja? Kas moko? Iš kur sužino besimokantieji, kad toki kursai yra? Kaip į juos užsiregistruoti? Kodėl jie toki patrauklūs, darosi populiarius? Štai atsakymai į šes klausimus.

Kursuose mokosi daugumoje trečios kartos Amerikos lietuviai, mišrių šeimų jaunimas, Amerikos lietuviai, kurie gyvena vietovėse atskirti nuo lietuvių ir neturėjo progos išmokyti ir kalbėti lietuviškai. Pagaliau vyresnieji ir pensininkai, planuoja važiuoti į Lietuvą ar, kurie jau buvo ten ir pamatė kaip ten reikalinga lietuvių kalba. Jei mišri šeima, pav. žmona lietuvė, mokosi ir jos vyras (šiais metais mokėsi vienas suomis p. Kangas ir mišrios kilmės amerikietis škotas p. Long. Abu jie buvo puikūs studentai). Mokosi ir senoliai, kurie labai nori, kad jų vaikai išmokytų lietuvių kalbą. Jie jau buvo juos ir atsivežę.

Ypatingai malonu turėti jaunuosius studentus, kurie pradėję mokyti iškart pamilsta lietuvių kalbą, pamato, kad smagu ją mokytis ir jie tvirtai ryžtasi lietuvių kalbą išmokti gerai, gramatiškai. Tokių šiais metais buvo 9. Štai jų pavardės: Mary Loehman, Joan Nunnery, J. Petraitienė, Kristina Kuncevičius, Gailutė Gumauskaitė, M. Jonaitytė (neblogai kalban-

ti lietuviškai), L. Vaidilienė (tobulinosi liet. k.) ir kun. P. Stravinskas ir R. Waleyki.

Šie žmonės žada kalbėti tikrai gerai lietuviškai ir tikiu, kad jie kalbės.

Kursus organizuoja, švietimo tarybai pritariant, B. Krokys. Moko taip pat Bronius Krokys. Šiais metais atėjo į pagalbą pakviestas mokytojas Vytautas Jonaitis iš Grand Rapids.

Sužino apie kursus angliškai, lietuvių spaudoje Bridges, Vytis, N. Observer. Visi studentai atvyksta savo iniciatyva, neragiami.

Užsiregistruoti į kursus reikia ankstyvą pavasarį, sekant aukščiau išvardintą spaudą. Joje būna skelbimai, informacija, adresas ir telefono numeris. Daugumoje šios vasaros studentai užsiregistravo tik paskambinę telefonu. Tik reikia paskambinti pakankamai anksti.

Kursus patrauklius daro daug kas. Bet pagrindiniai sekantys dalykai. Dainavos aplinka, stovyklaujantieji mokytojai ir jų pedagogiška laikysena, ir nors mokomasi kalbėti, ir gramatikos labai daug (trumpas laikas), bet medžiaga patiekama tokiu metodu, kad nėra sunku, o yra įdomu. Įdomu pav. viena taisyklė, kad būdvardžio galūnė liet. k. skirtinga vyriškai giminei, moteriškai giminei, vienskaitai ir daugiskaitai. Pav. jaunas, jauna, jauni, jaunos.

Dainavos aplinka ir stovyklaujantieji mokytojai malonūs ir visada pasiruošę padėti studentams. Mokomasi lietuvių k. rytais dainuojant chore. Chorvedys V. Ralys. Ir daug mokomasi, kad ir mokinantis tautinius šokius. Mokytoja J. Matulaitienė mokydama šokius kalba tik lietuviškai, suprask kaip kad būtum Lietuvoje. Mokomasi pamaldų metu, Mišios, pamokslas. Neveltui viena iš studentų rašydama įspūdžius apie Dainavą išsireiškė "Atvažiavus į Dainavą, radau kampą Lietuvos".

Stovykloje liet. k. studentai praktiškai mokosi beveik visą laiką. Pietų pertraukos metu, Spyglgio paplūdimyje. Kadangi yra užduota dalykų, kuriuos būtinai reikia išmokti iki sekančios pamokos, tai studentai vaikščiodami Dainavos keleliais ir mokosi. Jie dažnai paklausia mokytojus esančius artumoje, ar jie gerai ištaria žodžius. Gerai moką lietuvių kalbą pataria ir vaikai, kurių ten šiais metais buvo nemaža. Ypač puikiai reiškėsi šiais metais Ūdrių jaunimas.

(Bus daugiau)

(bk)

PETRONĖLĖ ORINTAITĖ

LEGENDŲ LIEPSNOS. Poemos. Aplankas ir vinjetės dail. Birutės Vilkutaitytės-Gedvilienės. 92 psl. kietais viršeliais, kaina 6 dol. Išleido Vilties leidykla. Knygoje trys poemos. Parneškite ilgesio žariją — Dariui ir Girėnui, Vizijų sėkmė — M. K. Čiurlioniui ir Žengė broliui (Miško brolių sesužei).

— A T K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 6 dol. ir prašau atsiųsti man Petronėlės Orinitaitės poemas LEGENDŲ LIEPSNOS.

Vardas ir pavardė

Adresas

Los Angeles lietuviai minėjo Tautos šventę

ALT S-gos Los Angeles skyrius, tęsdamas mūsų tautos prasmingas ir gražias tradicijas, š.m. rugsėjo 7 d. surengė išpūdingą Tautos šventės minėjimą.

Si didi šventė pradėta vėliavų pakėlimu, kuriame dalyvavo organizacijos su savo vėliavomis ir plačioji visuomenė. Vėliavų pakėlimui vadovavo ir trumpą žodį tarė ramovėnų pirm. Vladas Šimoliūnas.

Iškilmingas mišias atlikė klebonas dr. Algirdas Olšauskas, savo pamoksle gražiai iškėlė religijos ir tautiškumo reikšmę mūsų tautos gyvenime. Šv. mišių metu giedojo Antanas Polikaitis ir kompozitoriaus Bronio Budriūno vadovaujamas choras. Gražios religinės-tautinės giesmės skambėjo pakiliai, vėliavomis papuošta pilnutėlė bažnyčia ryškino malonų iškilmių didingumą.

Akademiją-minėjimą parapijos salėje pradėjo ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė. Pasveikinusi taip gausiai susirinkusius, pakvietė atsisto jimu pagerbti įnešamas vėliavas. Amerikos himną sugiedojo solistė Janina Čekanauskienė, palydint muzikiepianistei Raimondai Apeikytei. Programai praversti pirm. R. Sakienė pakvietė R. Vitkienę.

Ramunė Jurkūnaitė-Vitkienė - gera aktorė, daugelio programų vedėja, buv. LA Neo-Lithuania padalinio pirmininkė, ši minėjimą pravedė pasigerėtinais gerai. Pagrindinę kalbą pasakė Lietuvos Generalinis Garbės Konsulas inž. Vytautas Čekanauskas. Konsulas, pasveikinęs susirinkusius, padėkojo ALT S-gos Los Angeles skyriui už gražią tradicijų tąsą, Tautinės šventės minėjimo surengimą. Savo kalboj jis supažindino klausytojus su tautos sąvoka ir jos pagrindiniais bruožais, smarkiai pabrėždamas didelę reikšmę lietuvių kalbos mokėjimo ir jos vartojimo, religingumą, kultūrą ir papročių išlaikymą. Jo turininga kalba buvo nuoširdžiai klausytojų priimta ir gausiais plojimais palydėta.

Po pagrindinės kalbos, vėliavas išnešus, buvo pradėta meninė dalis. Aktorius Petras Maželis padeklamavo 'Žalgirio Mūšis'. Muzikė Raimonda Apeikytė gražiai paskambino komp. Giedros Gučauskienės 'Karių Daina Vilniaus Gatvėje' ir komp. Vytauto Jančiaus 'Vizija'. Po to akt. P. Maželis padeklamavo specialiai šiam minėjimui Vytauto Pluko parašytą baladę 'Trakuose Prie Kelio' ir Jono Meko 'Aukšinis Vakarų Naktų Kvepėjimas'. Solistė Janina Čekanauskienė, akompanuojant pianistei Rai-

mondai Apeikytei, padainavo Šimkaus 'Oi kas', Broniaus Budriūno 'Sauksmas' - žodžiai Alės Rūtos - ir Šimkaus 'Oi Greičiau'. Solistė gražiai atliko savo pasirinktas dainas, už kurias susirinkusieji labai ilgai plojo.

Pasibaigus meninei daliai, Ramunė Vitkienė iškvietė visus programos dalyvius, padėkojo, o skyriaus ponios papuošė juos gėlių korsažais. Padėkojusi susirinkusiems už dalyvavimą, pakvietė visus prie vaišių stalo, paruošto Tautinės S-gos Los Angeles skyriaus narių. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Ši gerai paruoštą Tautos

Antanas Mažeika

Žygiuojant į Šv. Kazimiero bažnyčią. Prieky eina ramovėnų pirm. Vladas Šimoliūnas, ALT S-gos skyriaus pirm. Rūta Sakienė ir Daumanto šaulių kuopos pirm. Juozas Pažera.

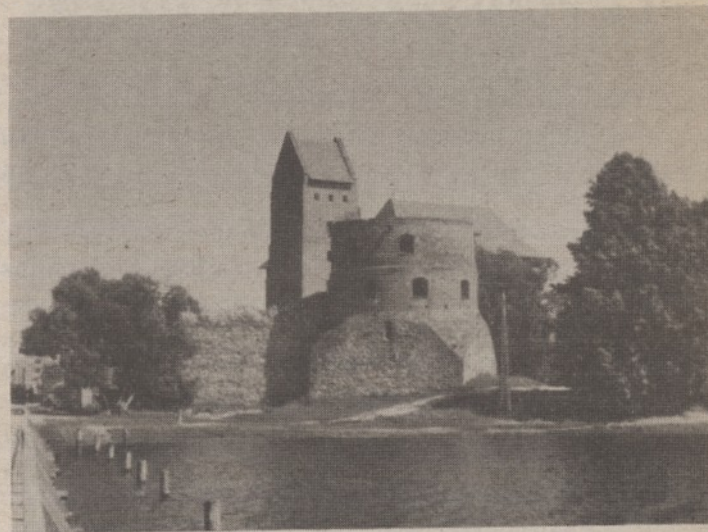
Tautos šventės rengėjai ir programos atlikėjai: P. Maželis, L. Mažeikienė, J. Čekanauskienė, R. Apeikytė, R. Vitkienė, J. Petronienė, R. Sakienė ir kons. V. Čekanauskas.

Pirm. R. Sakienė, A. ir L. Mažeikos, sol. J. Čekanauskienė.

šventės minėjimą, jau antri metai iš eilės, surengė ALT S-gos Los Angeles skyrius, kurio valdybą šiuo metus sudaro pirm. Rūta Sakienė, vicepirm. Pranas Dovydaitis sekr. Vytautas Šeštokas, išd.

Ramūnas Bužėnas ir narė Kristina Švarcaitė. Minėjimas gražiai pavykęs, scena meniškai papuošta rež. Petro Maželio. Programos dalyvės ir skyriaus narės, pasi-puošusios tautiniais rūbais, išlaikė gražią lietuvišką tradiciją. Už visa tai skyriaus valdybai, o ypatingai jos pirmininkei Rūtai Sakienei, didelis dėkui.

Trakų pilis.

Povilo Chalko nuotr.

VYTAUTAS PLUKAS

TRAKUOSE PRIE KELIO

BALADĖ

Trakuose, prie kelio į saulėtę,
vaidilutės ažuolų vainikais rėdėsi,
žili vyrai stebėjo vorą, paaugliai mokėsi,
rūpesčiu, lyg bitės, dūzgė moterys.

Saulėje skydai ir ietys blizgėjo,
žvengė žirgai ir šarvai žvangėjo.
Atėjo lietuviams lemtinga diena
į žygį krašto ginti joja Lietuva.

Kriviai ir krivaičiai laimina žygį,
raitelių šalmai gėlėmis žydi,
pergalę mato žyniai aiškiaregiai.
Motina sūnelį už rankos veda.

— Antai, kunigaikštis Vytautas joja,
visi mūsų priešai jojo priboja!
Atbėgs riščia ir tau ta valanda
kai tavo rankoje plazdės jo vėliava. —

Kai lietuviai su priešais kovojo
vytis jų akyse spindėjo.
Kardų pliene drąsa glūdėjo,
o žirgai jų lenktyniavo su vėju.

Kovoje kritusių karžygių kūnus
laimino didis aisčių dievas Perkūnas.
Didvyrių vėlės į Anapilį rinkos,
jas pasitiko pats dievas Patrimpas.

Jos išdidžiai žvelgė į valstybę iš aukšto
nuo Baltijos iki Juodosios išaustą:
be priespaudos —

— pančių —

— vergų,

surištą vien tik narsiu aisčių krauju.

Vytautas subūrė tautas į valstybę
lygiavertę tarpe kitų karalysčių didybę,
žadančią ilgą taiką svetur ir krašte —
— išdidžią ir didžią Lietuvą Rytuose.

Gilus liūdesys užtiko sodybas ir rūmus:
niekšų pavogtos nesulaukęs karūnos
Trakuose užgeso kunigaikštis narsus.
Prie Polocko su vėliava krito lietuvis sūnus.

Motina gedi vėliavnešio sūnaus,
Lietuva neberanda kito kunigaikščio stipraus.
Per visą kraštą driekias aimana,
svetimi pančiai žvanga, gresia baudžiava.

Kaimynai apsimetę draugyste
savo klastingus kėslus išvystė:
sudrasę audeklą naujos valstybės
pavergė žmones, miškus ir sodybas.

Kentė ir dūmojo lietuviai su lūkesčiu:
prašvis vėl giedra diena be liūdesio.
Nužudė priešai valstybę, bet nemirė tauta.
Rytoj vėl alsuos laisvė Lietuva.

Kalifornija, 1986. 9. 8

Pavojinga lenkų įtaka

Ryšy su Lietuvo krikščionybės atnaujinimo 600 metų sukakties ruošiamu minėjimu, pradeda ryškėti ir lenkų pastangos atgaivinti Lenkijos-Lietuvos uniiją (nebūtinai 1569 metų stiliaus) ir abi tautas suliedinti. Lenkijoje šias pastangas remia ir komunistinė vyriausybė ir bažnytinė hierarchija, o Vatikanas ir lenkas popiežius. Vieša paslaptis, kad Vatikanas yra apsėstas lenkų prelatų ir yra jų įtakoje. Romoje gyvenantieji lietuviai kunigai gerai atlieka jiems pavestas pareigas, bet nematyti reikiamo lietuvių interesų gynimo. Suprantam, dešimt kartų didesnė lenkų tauta, kurios ir politinė valstybės padėtis žymiai palankesnė, o ir ilgametė prelatų įtaka Vatikane -- nelengva keliems lietuviams dvasiškams atsverti tai ir pakreipti savo tautos naudai! Jeigu lietuviai prelatai ir kunigai vieningai siektų lietuvių tautai bendrų tikslų, o ne pataikautų lenkams, nesistengtų pasiekti asmeniškų naudų ir garbės, gal šiandien būtų visai kita padėtis.

Lenkui popiežiui atsisėdus į Kristaus vietininko sostą, lietuviai tikėjosi didesnio mūsų reikalų supratimo ir rėmimo. Pirmosios žinios tai lyg ir patvirtino. Vienas

kitas lietuvis dvasiškis prasisverkė pro lenkų prelatų sudarytą užtvartą ir arčiau priėjo prie dabartinio popiežiaus, išgaudami vieną kitą, kad ir mažareikšmi, mums palankesnę pareiškimą. Lenkijos komunistinė ir Londono egzilinė vyriausybės, o taip pat ir Vatikanas, lietuvių balso nenori girdėti, jei kalbama apie jų politinius interesus.

Vilniaus ir mažos apylinkės žemių prijungimą prie Lietuvos, komunistinė Lenkijos vyriausybė, spaudžiama Maskvos, toleruoja, o egzilių ruporas pilnu balsu šaukia apie prarastų žemių atgavimą, bet tyli apie užgrobtų žemių grąžinimą. Tai vis Lenkijos ponų užmačios. Lenkijos vado Jeruzelskio vizitas Vilniuje, patvirtina Lenkijos pretenzijas į Lietuvos sostinę.

Lietuvos teritorinių žemių klausimu Sovietų Sągaida pagrindinį vaidmenį. Dar 1939 m. Maskva, grąžindama Lietuvai Vilnių, nesiėmė 1920 metais pasirašytos sutarties ir didžiąją dalį lietuviškų bei istorinių žemių atidavė jau tada jų valdomai Baltgudijai. Suvalkų trikampis su lietuviškaisiais Seiniais buvo paliktas Lenkijai. Istorinę Prūsijos sritį su Karaliaučium Maskva be jo-

Antanas Juodvalkis

kių skrupulų pasilaikė sau ir išnaikino visus lietuviškus vietovardžius, ko vokiečiai nepadarė per kelis šimtmečius. Ir šiandien Maskvos raudonieji imperialistai, eidami carų pramintais keliais, pasaulinio komunizmo vardu užima naujas valstybes ir paverčia paklusniais satelitais. Rusų kalba brukama į visas nerusiškas mokyklas ir jau darželyje vaikams skiepijama meilė 'didžiajam rusų broliui'. Lenkų, kaip ir rusų mažuma okupuojamoje Lietuvoje yra privilegijuota, turi neproporcingai daug lenkiškų ir rusiškų mokyklų, laikraščių ir kitų lengvatų. Okupantas lietuvių-lenkų tarpusavio santykių nesistengia švelninti, bet palaiko tam tikrame įtempime, kad negalėtų vieningai priešintis sovietiniam režimui.

Sugalvotas (kieno?) Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejus nepasitarnauja lietuvių interesams, bet iškeliami Lenkijos nuopelnai ir išryškinama lenkų įtaka visai lietuvių tautai. Popiežius tą gerai žino ir skatina šią sukaktį minėti, nes ji primena lenkų nuopelnus krikščionybės įvedimui. Lenkai net skelbia, kad lietuvius apkrikštijo karalienė Jadvyga ir už tai jau yra pakeliui į altoriaus garbę, nors istorikų įrodyta, kad ji Lietuvos žemėje NIEKAD nebuvo ir kojos įkėlus. (Yra istorikų teigiančių, kad 1387 m. krikštą Lietuvoj visai nebuvo, bet tą palikime jiems plačiau aiškinti).

Siam momentui sušvelninti, bent jubiliejiniame medalyje yra iškaltos trys datos ir trys karaliai: Mindaugas, Jogaila ir Vytautas. Kodėl dabar minimas tik jogailinis krikštas, užmirštant mindauginį, net daugiau šimtmečio ankstyvesnį? Ar dėl to nedaroma visai lietuvių tautai skriauda? Ar gal čia norėjimas įtikti lenkiškam Vatikanui ir gauti jo palaiminimą?

Taip pat, skriaudą patiria ateinančiomis žiniomis iš Romos, dėl arkivyskupo Jurgio Matulaičio-Matulevičiaus paskelbimo palaimintuoju. Juozas Gailius Tėviškės žiburio Nr. 35 - 1986.VIII.26 d. laidoje rašo: 'Lenkų dvasininkijos prie Sv. Petro bazilikos dalijamuose paveikslėliuose tuo tarpu jau visai neužsimenama apie JERZY MATULEVICZ lietuviškumą'. Ar ne akivaizdus mūsų naujojo šventojo padarymas lenku, nors savo laiku arkivyskupą Jurgį Matulaitį lenkai išėdė iš Vilniaus arkivyskupijos sosto.

Visas J. Gailiaus straipsnis yra aliarmuojantis ir vertas atitinkamų veiksmų dėmesio ir greito reagavimo. Lenkai, turėdami dešimtis šventųjų, skubina ir lietuvių pastangomis iškovotą palaiminimą pasisavinti. Ar

reikia didesnio akiplėšiškumo?

Savo laiku PLB valdyba ir Vlikas žadėjo įteikti popiežiui memorandumus dėl Vilniaus arkivyskupijos įjungimo į Lietuvos bažnytinę provinciją, bet neteko girdėti kas yra padaryta. Vatikanas dekoravo kelis mūsų prelatų ir visuomenininkų aukštais ordinais ir tuo lietuviui džiaugėsi -- bet kartu nutildė jų balsą ir pajungė savo tikslams. Paprastai, savųjų interesų didieji gynėjai nesulaukia svetimų valstybių apdovanojimų ar paaugštinių, bet stengiamasi jų nematyti ir negirdėti.

Vilniaus arkivyskupijos įjungimą į Lietuvos bažnytinę provinciją sutartinai turėtų remti visi veiksniai, vyskupai, diplomatai, PLB, VLIKas. Lenkams grobsiant mūsų naująjį palaiminimą, nepagerbiant Lietuvos katalikų kovos prieš komunistų brukamą ateizmą, nesuteikiant kardinolo kepurės, neįjungiant Vilniaus arkivyskupijos į Lietuvos baž-

nytinę provinciją, ruošiamas Lietuvos krikščionybės jubiliejus bus mažareikšmis ir nepasieks reikiamo tikslo. Lietuvoje katalikų burnos komunistinių okupantų ar jų statytinių yra užčiauptos ir jie neturi jokių galimybių viešai pasisakyti. Laisvėje gyvenantieji privalome kalbėti ir reikalauti.

Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komitetas turėtų rūpintis ne tik pinigų telkimu, knygų leidimu ar medalių kalimu, programų sudarymu, bet ir prasmingiau įamžinti jubiliejų, kad ir ateinančios kartos galėtų didžiulio jo atsiekimais. Šia prasme ir popiežiaus palankumas būtų išryškinamas ir vertinamas.

Lietuvos krikščionybės įvedimo (?) ar atnaujinimo 600 metų jubiliejaus minėjimo nesustabdytume ir nereikia jo stabdyti, bet pakreipti lietuviams naudingesne ir palankesne kryptimi galime, tik reikia visiems sutartinai veikti.

THE FRANCISCANS

Many years ago, a young man was called by Christ to "Go and Rebuild My Church." That man was Francis of Assisi. Because of his love for God and people, his dedication to prayer and his willingness to work, a new expression of faith took root in the Church. Many were called and dedicated their lives to these same goals. Today God continues to call...

If you are the type of person for whom a reflective life of service is important, if you're willing to grow in faith and help others do the same, maybe God is calling you.

For more information write to:

Vocation Director
Franciscan Friars
St. Anthony Friary
28 State St.
Troy, NY 12180

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

15 DIENŲ KELIONĖ, 10 DIENŲ LIETUVOJ

LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilnių 10 dienų, Kaune 2, Helsinkų 2. Finnair iš JFK.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviatimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

Puikiausius kailius

Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką

Normana Buršteina

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Kai Vilniaus liepos žydi...

Emilija Čekienė

Kultūros židinyje, Brooklyne, N.Y., š.m. rugsėjo 13-14 d.d. New Yorko lietuviai iškilmingai pagerbė daugelio knygų - paskutinę, ką tik išleista 'Kai Vilniaus liepos žydi' - autorių Paulių Jurkų: rašytoją, dailininką, ilgametį Darbininko redaktorių ir įvairių kultūrinių darbų tal-kininką lietuvių organizacijoms. Šią jo kūrybos šventę, į kurią susirinko virš 300 žmonių, surengė New Yorko lietuvių organizacijų komitetas, vadovaujamas Romo Kezio.

Pirmą dieną buvo parodos atidarymas ir pristatymas visos jo kūrybos. Invokaciją sukalbėjo tėv. Leonardas Andriekus. Poetas Bernardas Brazdžionis nuosekliai kalbėjo, supažindindamas klausytojus su P. Jurkaus kūryba. Tarp kitko jis sakė:

Paulius Jurkus gyveno ir mokslus ėjo gražiausiais Lietuvos nepriklausomybės metais, o baigė jos laisvės saulėlydyje. Jūs visi jį labai gerai pažįstate, tad aš pradėsiu tik nuo tos vietos, kur jis dirba žurnalistinį darbą - kaip ir aš esu dirbęs panašų

žurnalistinį darbą, tik ne savaitraštyje, o mėnesiniam leidiny 'Lietuvių Dienos' - ir gerai žinau, kaip žurnalistinis darbas alina žmogų, iščiulpia jėgas, kas atima geriausią laiką ir skriaudžia kūrybinį potencialą. Tenka pačiam rašyti ir taisyti, braukyti šimtus kitų straipsnelių apžvalgų, reportažų - ir vis skubotai, kad tą dieną ir tą valandą laikraščio puslapiai būtų atiduoti spaustuvei. Jei gu grynas žurnalistas po tokios įtampos padeda plunksną ir ramiai ilsisi, anot Donelaičio, tai rašytojas neturi tokio komforto. Jis paima beletristo ar poeto plunksną ir iki nakties sėdi prie apysakos, novelės, poemos.

'Bet ir to negana' - sakė kalbėtojas. 'Paulius Jurkus yra ir dailininkas. Čia matome sienas nukabinėtas su jo 40 paveikslų ir stalus apdėtus jo iliustruotomis knygomis!'

Čia aš turiu priminti, jog ten, tarp daugybės lietuviškų knygų, matėme ir jo iliustruotą 'Lithuania 700 Yars' anglų kalba.

Toliau B. Brazdžionis pri-

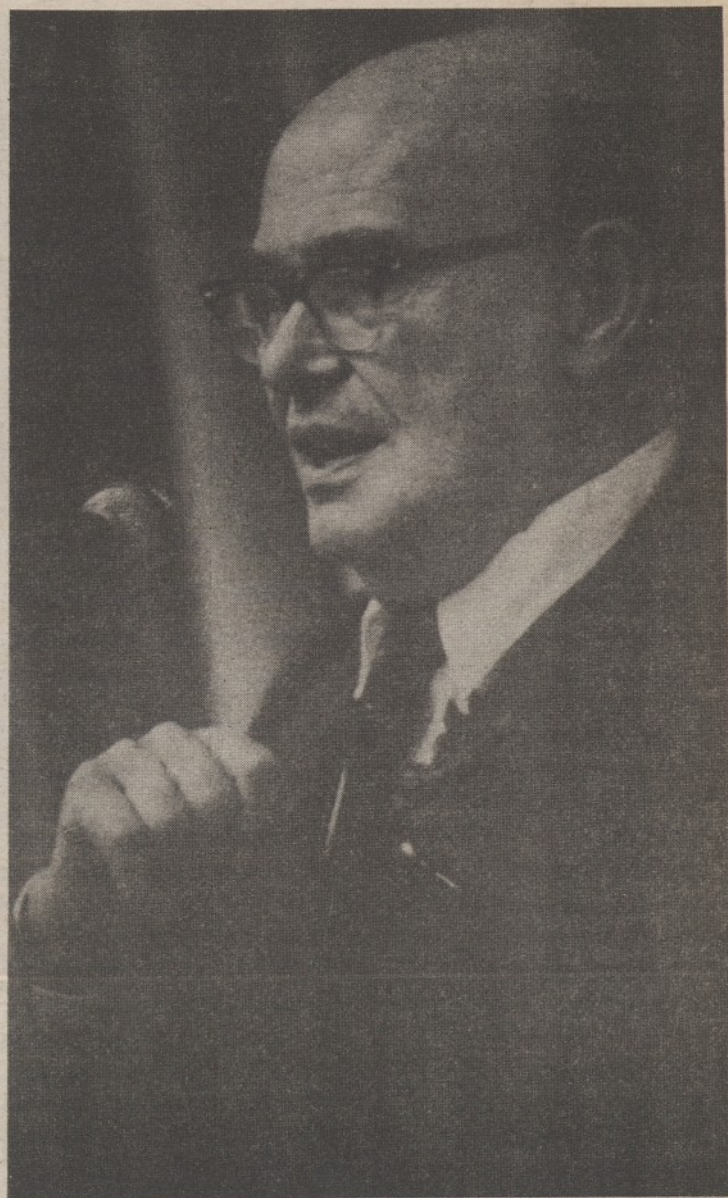
minė, jog svarbiausia iš P. Jurkaus parašytų knygų yra 'Smilgaičių akvarelė', už kurią jis gavo Draugo romano konkurso premiją, ir išvardino visą eilę įvairaus žanro P. Jurkaus kūrinių. Jis trumpai apibūdino ką tik išleistos jo knygos 'Kai Vilniaus liepos žydi' turinį bei reikšmę. Ištraukas iš naujai išleistos knygos paskaitė aktorius Vitalis Žukauskas.

Meninėje dalyje Perkūno choras, vadovaujamas Viktoro Ralio, padainavo P. Jurkaus sukurtų tekstų dainas. Po programos buvo užkandžiai, paruošti Eugenijos Kezienės.

Toliau ėjo sveikinimai - apie 30 žodžių ir 40 raštu. Jų tarpe buvo ir Lietuvos Generalinio Konsulo Aniceto Simučio, kuris buvo išvykęs į Floridą, skaityti ten paskaitą. Po programos ir sveikinimų, ilgesnį žodį tarė ir pats autorius Paulius Jurkus.

Vėliau, prasidėjus laisvam pabendravimui, autorius atsakė į keletą jam patiektų klausimų.

— Kokį savo darbą laikote vertingiausiu?

Paulius Jurkus dėkoja susirinkusiai publikai už jo darbų įvertinimą. Vytauto Maželio nuotr.

— Kiekvieną darbą atbaigi skirtingose sąlygose. Dažnai ta aplinka ir nuspalvina darbo prisiminimus. Vieni labiau patinka, kiti mažiau. Savo vertingiausiu darbu laikau poemą-pasaką 'Juodvarnius'. Juos ilgai rašiau ir sudėjau visą tremtinio žmogaus tragiką. Paskui rikiuočiau romaną 'Smilgaičių akvarelė'.

— Kokia Jūsų nuomonė apie dabartinį išeivijos kūrybinį kelią?

— Ir tose sunkios sąlygose lietuvis rašytojas čia tikrai daug padarė, sukūrė gana daug vertingų kūrinių, praplėtė lietuvių literatūrą nauja tematika, nauja interpretacija.

— Kokia mūsų rašytojų kūrybinė ateitis?

— Ateitis tikrai gūdi, nes lietuviškoji visuomenė vis mažiau domisi savo lietuviška kūryba ir vis mažiau ją vertina. Lietuviškos knygos paklausa mažėja. Rašytojas turi ne tik parašyti knygą, bet dar rūpintis kaip ją išleisti. Lietuviškos knygos leidimu ir kūrybos puoselėjimu turi labiau susirūpinti vadovaujančios organizacijos.

— Kaip vertinate dabartinę okupuotos Lietuvos rašytojų kūrybinę duoklę tautai?

— Ir tose sunkiose sąlygose jie padarė tikrai daug. Ten yra sukurtų tikrai gražių ir vertingų kūrinių, kurie visada pasiliks lietuvių literatūroje. Suprantama, režimas sudarė sąlygas iškilti ir mažo talento rašytojams, kurie uoliai pataikauja partijai, bet kurių kūryba yra tikrai kuklios vertės.

— Sulaukęs šio garbingo Jūsų darbų įvertinimo, koki savo gyvenimo įvykį laikote laimingiausiu ir koki tragiškiausiu?

— Labai džiaugiuosi, kad galėjau baigti Vilniaus universitetą, kuris atskleidė mūsų tautai tokią turtingą praeitį. Tragiškiausias ir liūdniausias įvykis ... kai 1944 metų rudenį turėjau pasitraukti iš Lietuvos, turėjau atsisveikinti su kieme verkiančia mama, kurios daugiau jau nemačiau ... Taip pat visada džiaugiuosi, kad galu kitiems padėti ir patarnauti.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Pauliaus Jurkaus kūrybos šventėje dalis meno parodos ir jo iliustruotų knygų. Vytauto Maželio nuotr.

P. Jurkaus kūrybos šventėje publika klausosi pranešimų. Prie 1-jo stalo dešinėje sėdi: P. Jurkus, jo dukra, p. Baltrulionienė, Darbininko redaktorius Tėv. K. Bučmys, OFM, N. Mazalaitė, K. Grigaitytė, Tėv. dr. T. Žiūraitis, OP ir R. Gaudys. Prie kairiojo stalo: Vakselinė, A. Vakselis, T. Gečienė, A. Gečys, kun. J. Pakalniškis, kun. V. Pikturna, P. Dargis ir Meiliūnienė. Visi pakabinti paveikslai salėje yra P. Jurkaus.

Vytauto Maželio nuotr.

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30—9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 6955 So. Campbell Ave., Chicago, IL
60629. Telefonas: (312) 778-5374.

Pranešimas visuomenei

PASAULIO LIETUVIŲ ANKETA, 1985-1986

Prieš pradėdami plinti Pasaulio lietuvių anketą, kai kas pranašavo, kad ši anketa parodys tik tai, ką mes jau ir „paprasta akim“ matom; t.y., kad išeivijoje netaustam, ypač jaunimas. Pranašystė nevisai išsipildė.

Ši anketa neparodė vien tik kad lietuviai, ypač jaunimas, netausta. Ji savo platumu ir išsamumu atskleidė lietuvių kilmės žmonių keturiuose kontinentuose etninę savijautą, tautinius ryšius bei plyšius, tautinės sąmonės įvairumą kartose, gyvenamųjų kraštų skirtingą įtaką ir kt.

Pavyzdžiui: be abejo, lietuviškiausia yra išeivijos vyriausioji karta. Tačiau, šalia to, ši anketa parodė, kad po vyriausiosios kartos lietuviškiausiai jaučiasi jauniausias jaunimas (10-20 m. amžiaus); mažiau — vyresnysis jaunimas (21-29 m. amžiaus); dar mažiau — vidurinioji karta. Taigi „anketa apibūdino nuotėkimą kaip kreivę tiksliau, sudėtingiau ir faktiškiau, negu „paprasta akim“ matosi. Ji dargi nurodė ir kraštų bei vyrų-moterų skirtumus (bet apie tai — kitą kartą). Jau vien iš čia sumintų anketos rezultatų seka praktiškos išvados veiklai: jauniausiąjį jaunimą lietuviškume grūdinti, vyresnįjį jaunimą — remti, viduriniąją kartą — susigrąžinti (plačiau apie tai — ateityje).

Pasaulinis vaizdas

Supažindinus su šiuo vienu iš daugelio svarbių anketos duomenų, dabar galima atsakyti, kas šiai anketai duoda pagrindą faktiškai parodyti lietuviybės padėtį, pasaulyje, kaip niekada iki šiol nebuvo parodyta. Atsakymas aiškus — 3000 su viršum anketą užpildžiusių iš keturių kontinentų, nuo 10 iki 96 m. amžiaus. Apie tautinę savijautą ir apie lietuvių tarpe palaikomus ryšius bei plyšius tegali pasisakyti patys lietuvių kilmės asmenys. O tris tūkstančius pasisakymų išgirsti vienu laiku nėra pavykę nei vienam, nei bū-

riui išeivijos gyvenimo stebėtojų. Dabar gi kompiuterių pagalba galima vienu metu išgirsti įvairaus amžiaus 3.000 balsų iš keturių kontinentų apie lietuviškumą liečiančius klausimus. Pasaulio lietuvių išeivijos istorijoje panašaus masinio pasisakymo nėra buvę. Neteko girdėti, kad kokia kita išeivių tautinė grupė pasauliniu mastu būtų pravedus panašų apklausinėjimą.

Užpildyta 3078 anketos

Atsiliepiamas į anketą buvo stebinantis. Iš išsiuntintų 12000 anketų (ne visos išsiųstos buvo išplatintos; bet kai kurios buvo savom priemonėm padaugintos) sugrįžo 3000 su viršum.

Ketvirtadalis, o vietomis ir trečdalis visų užpildytų anketų sugrįžimas toli prašoka anketą paruošusių ir išplatintusiųjų lūkesčius, suvokiant lietuvių nepripratimą pildyti anketas, ypač netrumpas, su nelengvais klausimais.

Pasaulio lietuvių anketos reikšmė ir vertė labiausiai yra paremta ir patvirtinta tiek jos uolių platintojų, tiek jos gausių užpildytojų. Jiems priklauso didžiausia padėka.

Duomenų paruošimas

Buvo užsibrėžta anketą baigti rinkti 1985 pabaigoj. 866 atrinktų anketų duomenys buvo pateikti mokslinėje konferencijoje apie tautinę sąmonę 1985 lapkričio 23 d. Chicagoje ir V Mokslo ir kūrybos simpoziumo plenumo sesijoje 1985 lapkričio 30 d., taipogi Chicagoje.

Laukiant papildymų iš Kanados, V. Vokietijos bei lituanistinių mokyklų, terminas buvo nukeltas iki 1986 balandžio mėn. Šio termino sulaukus, visų anketų atsiliepimai buvo pakeisti skaičiais bei užregistruoti kompiuterių juostelėse. Taip sudarė keli šimtai tūkstančių skaičių. Užregistruojami buvo pa-

kartotinai patikrinti, klaidos pataisytos pagal anketų originalius atsakymus. Visų anketų pirmieji duomenys buvo pateikti Skautų akademikų šeimų studijiniam savaitgalyje 1986 rugpjūčio 15 d. Dainavos stovyklavietėje, Manchester, MI.

Tolimesnės analizės laukia atskiros anketos dalys, jų tarpe — lituanistinių mokyklų vertinimas (paruošė dr. Dalia Katiliūtė-Boydston; užpildė 397), politiniai klausimai (paruošė dr. Tomas Remeikis) ir tautinis angažavimas (paruošė dr. Jolita Kisieliūtė-Narutienė).

Iš keturių kontinentų

Viso gražinta beveik 3100 anketų. Keliolika labai menkai arba netiksliai užpildytų anketų buvo atmesta. Kompiuterių apskaičiavimui panaudotos 3078 anketos.

1651 (53.6%) yra iš JAV-ių; 446 (14.5%) — iš Australijos; 348 (11.3%) — iš Kanados; 205 (6.7%) — iš V. Vokietijos; 184 (6.0%) — iš Anglijos; 90 (2.9%) — iš Brazilijos; 88 (2.9%) — iš Argentinos; 46 (1.5%) — iš Urugvajaus; iš kitų kraštų — 6 (0.2%).

Lietuvoj gimusių — 1610 (52%); kitur — likusieji, iš jų 1196 (38%) — dabartiniame gyvenamajame krašte. Iš grynai lietuviškų šeimų — 2784 (90.4%); iš mišrių šeimų — 233 (96 turi lietuvių motiną; 137 — lietuvių tėvą); iš nelietuvių šeimų — 36.

Į gyvenamąjį kraštą patys atvyko 1578 (51.3%), tėvai pirmiau — 988 (32.1%), seneliai — 390 (12.7%), proseneliai — 55 (1.8%). Lietuvių kolonijoj gyvena 1435 (46.6%); arti kolonijos, tik 2-9 mylių atstu — 690 (22.9%); kiek toliau, 10-49 mylių atstu — 611 (19.9%); dar toliau, 50-99 mylių atstu — 127 (4.1%); visai toli, 100 mylių ar toliau — 157 (5.1%).

Neparamatyti rezultatai

Šiame pranešime suminėme tris neparamatytus rezultatus.

1. Bendrai paėmus, daugelis turbūt galvoja moteris esant lietuviškesnėms už vyrus. Taipogi 1983 Pasaulio Lietuvių jaunimo studijinėj anketoj mergaitės pasirodė lietuviškesnės už vaikus. Tuo tarpu Pasaulio lietuvių anketą užpildžiusieji vyrai pasirodė reikšmingai lietuviškesnės sąmonės už moteris. Šie duomenys verti tolimesnio aiškinimo.

2. Visi žinome lietuvių motinų reikšmę ugdyti lietuviškumui vaikuose. Vyrauja įsitikinimas, kad motina labiau lemia lietuviškumą vaikuose negu tėvas. Vis dėlto anketą užpildžiusieji, kilę iš mišrių šeimų su lietuviu tėvu, proporcingai gausiau sakėsi esą lietuviškesni, negu turintieji lietuvių motiną.

Pasaulio lietuvių anketa yra visų lietuvių išeivijoj bendro darbo rezultatas. Už įdėtą darbą tenka dar kartą padėkoti uoliems anketos platintojams bei jos kantiems užpildytojams.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, jos vicepirmininkų dr. Tomo Remeikio ir Birutės Jasaitienės rūpesčiu, yra to projekto iniciatorė.

Tenka laukti anketos tolimesnės analizės duomenų ir išvadų ir tikėtis visuomenės plataus susidomėjimo, gyvų svarstymų bei konkrečių priitaikymų išeivijos veikloj bei gyvenime.

Kęstutis Trimakas, Ph. D.
Pasaulio lietuvių anketos
direktorius

FILATELIJA

Nr.8

Antanas Bernotas

JAV rugpjūčio 20 d. išleido 17 centų pašto ženklą, kuriame parodytos šunų traukiamos rogės, kaip sakoma iš 1920 metų laikotarpio. Pašto ženklai išleisti juostose — dantyti tik iš dviejų pusių. Pirmos dienos antspaudai buvo dedami Anchorage pašte, Aliaskoje, pačioje šiauriausioje Amerikos valstijoje.

Panašių pašto ženklų su vadinamomis transporto priemonėmis paskutinių kelerių metų laikotarpyje buvo išleista ir daugiau. Ženkluose buvo parodyti įvairūs vežimai ir vežimėliai, sunkvežimiai, triračiai, ledo rogės, lokomotyvai, sėnitarinės mašinos, motociklai, automatricos ir kt.

BAHAMŲ salos išleido seriją pašto ženklų su įvairiais istoriniais krašto vaizdais. Čia dedame tos serijos 1 cento pašto ženklą, kuriame parodyti Kristupo Kolumbo laivai, kai jie 1492 m. pirmą kartą pasiekė to salyno San Salvador salelę.

Bahamų salos randasi Atlanto vandenyne, maždaug už 110 mylių į pietryčius nuo Floridos. Salos, bendro ploto 4404 kv. mylių, susideda iš apie 30 didesnių, gyvenamų salų, ir daugelio mažesnių, negyvenamų salelių ir uolų. Nors salas atrado ispanai, bet jie jų nekolonizavo. Tik maždaug nuo 1640 metų čia ėmė kurtis britai, o vėliau ir prancūzai. Dar vėliau čia siautėjo įvairūs piratai. Pradėjus vergų prekybą, iš Afrikos čia buvo gabenami juodukai vergai. Dėl švelnaus klimato, salos labai

mėgiamos turistų iš Amerikos ir Kanados. Gyventojai verčiasi žemės ūkiu ir žvejojba. Salynas yra anglų kolonija, bet turi plačią savivaldą. Salų sostinė yra Nassau miestas New Providence saloje.

VENGRIJA išleido pašto ženklus su įvairių miestų vaizdais. Čia dedame 20 forintų pašto ženklą, kuriame parodytas istorinis Veszprém miestas.

Veszprém yra to paties vardo apskrities miestas ir randasi vakarų Vengrijoje prie didžiulio Balaton ežero. Apylinkės kalvose kasama anglis ir yra įvairios pramonės: geležies išdirbiniai, plytos, muilas, vilnoniai audiniai, gaminamas vynos. Mieste yra ypatingai puošnus pastatas — tai XIV katedra, kuri čia ir parodyta. Pačiame mieste gyvena apie 35,000 gyventojų.

Vak. VOKIETIJA išleido 80 pfenigų pašto ženklą žymiam kompozitoriui Franz Lisztui pagerbti jo 100 metų mirties proga.

Franz Liszt (1811-1886) gimė Raidinge, Vengrijoje. Jau vaikystėje pasireiškė muzikiniais gabumais. Vėliau mokėsi muzikos Vienoje ir Paryžiuje. Važinėjo po įvairius miestus su koncertais. Nuo 1849 m. apsigyveno garsiajame muzikų ir poetų mieste Weimare, kur ruošė koncertus ir dirgavo operas. Artimai bendravo su kitu garsiu kompozitorium Wagneriu. Rašė muziką pianui ir orkestrams.

ĮSIGYKITE ŠIUOS LEIDINIUS

- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai \$370.00
- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas \$ 35.00
- Anksčiau užsisakiusiems — \$33.50
- ☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai \$150.00
- ☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai \$ 35.00
- ☐ Signataro PETRO KLIMO "Iš mano atsiminimų" ... \$ 13.25
- ☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta" \$ 11.25

J. KAPOČIUS, P.O. BOX 95, SO. BOSTON, MA 02127, USA

Iškirpti. Užsakymus ir mokestį siųsti JAV doleriais

Vardas, Pavardė

Adresas

VYTAUTAS ALANTAS

AUŠRA
PALIŪNUOSE

Aušros metais Dirvos konkurse premijuotas romanas, gavęs Simo Kašelio premiją. Konkurso jury komisija: Balys Auginas, Vacys Kavaliūnas ir Aleksas Laikūnas, 316 psl. kietais viršeliais. Kaina 10 dol. Išleido Vilties leidykla 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti man Vytauto Alanto romaną AUŠRA PALIŪNUOSE.

Vardas ir pavardė

Adresas

BOSTONO LIETUVIAI

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

LB Bostono apylinkės rengtas Tautos šventės minėjimas įvyko rugsėjo 13 d. 7 v.v. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje. Jį atidarė apylinkės pirmininkas Brutenis Veitas, programai vadovavo Gintaras Čepas, maldą sukalbėjo klebonas kun. Albertas Kontautas. Lietuvos himną sugiedojo visi minėjimo dalyviai, pagrindinę kalbą pasakė Vytautas Rastonis iš Cape Codo, o meninę programą atliko mergaičių choras 'Pavasaris' iš Montrealio, Kanados. Po programos buvo šokių muzika ir pasilinksminimas.

Minėjimo laiko pasirinkimu ir jo programos sudarymu buvo siekta sudominti ir sutraukti jaunimą bei viduriniąją kartą. Minėjime dalyvavo apie 200 Bostono ir apylinkės lietuvių, kurių tarpe buvo daugiau jaunimo ir vidurinėsios kartos negu kituse lietuvių parengimuose, bet ne tiek, kiek tikėtasi ir laukta. Šia prasme toli gražu nebuvo prilygta Kaziuko mugei, kuri sutraukia daugiausia jaunosios ir vidurinėsios kartos atstovų.

SO. BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ DRAUGIJA

So. Bostono Lietuvių Piliečių d-ją yra vietos lietuviško

sios veiklos centras. Bet dėl draugijos baro pirmame aukšte uždarymo, draugija dabar atsidadė kryžkelėje. Namo išlaikymo išlaidos yra gana didelės, o pajamos labai ribotos, nes klubas dabar veikia tik šeštadieniais ir sekmadieniais užkandinės patalpose, kuriose Jonas Stankus gamina įvairius lietuviškus valgius.

Siekiant sukelti lėšas, reikalingas draugijos būtinoms išlaidoms padengti, spalio 12 d. rengiamas vad. 'Šurumburum' ir vykdomas piniginis vajas, kurio dalyviams numatytos vertingos dovanos. Tuo reikalu visiems nariams išsiuntinėtas 'Newsletter' su vajaus laimėjimų lapeliais, prašant juos išplatinti. Šiai akcijai jaučiamas visuotinis pritarimas, bet reiškiamas nusistebėjimas, kad 'Newsletter' nariams parašytas jau vien anglų kalba.

ISVYKO Į VASARIO 16 GIMANZIJĄ

Nida Veitaitė, 14 metų Rėdės ir Romualdo Veitų dukterė iš Miltono, išvyko mokytis į Vasario 16-sios gimnaziją Vakarų Vokietijoje. Ją palydėjusi motina Rėda Veitienė grįžo su geriausiais išpūdžiais iš tos gimnazijos, kuri rugsėjo pradžioje pradėjo naujus mokslo metus su 84-riais mokiniais. Jų tarpe

Montrealio mergaičių choras Pavasaris su dirigente Ingrida Tark rugsėjo 13 d. LB Bostono Apylinkės surengtame Tautos šventės minėjime. J. Rentelio nuotr.

yra 8 mokiniai iš Pietų Amerikos, 10 iš Chicagos ir t.t. Nida Veitaitė yra pirmoji toje gimnazijoje iš Bostono ir apylinkės lietuvių. Iš Worcesterio mokosi bene du ar trys mokiniai, kilę iš mišrių šeimų.

SUPAŽINDINIMAS SU NAUJA KNYGA

Rugsėjo 28 d. 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos antro aukšto salėje įvyks supažindinimas su John Vizbaro-Sūduvo naujai išleistu romanu 'Kur bėga Šešupė'.

Supažindinimą rengia Elenos Vasyliūnienės vadovaujamas Moterų Federacijos Bostono klubas, bendradarbiaudamas su Tautinės Sąjungos Bostono skyriumi ir LKVS-gos Ramovės Bostono skyriumi. Apie knygoje vaizduojamo laikotarpio socialines sąlygas kalbės Elena Vasyliūnienė, o knygą literatūrinio požiūriu vertins Stasys Liepas. Ištraukas iš knygos skaitys aktoriai Aleksandra Gustaitienė ir Jurgis Jašinskas.

LAISVĖS VARPO VAJUS IR KONCERTAS

Kas ir kiek domisi Laisvės Varpo atliekamam darbu - sekmadieninės radijo programos lietuvių ir anglų kalba, specialios programos anglų kalba įvairioms amerikiečių radijo stotims Vasario 16-sios ir Tragiškųjų birželio įvykių proga, ruošiami kultūriniai renginiai - aiškiai parodo vykdomas pinigines vajas, kurio tikslas ir yra sudaryti lėšas, reikalingas tos veiklos būtinoms išlaidoms padengti. Jau daug kas atsiliepė į vykdomą vają, bet

dar yra daug, labai daug tokių, kurių vis dar laukiama atsiliepiant.

Vajaus dalyviams vertingos dovanos bus paskirstytos spalio 19 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje po koncerto, kurio programą atliks smuikininkai Dana Pomarancaitė-Mazurkevičienė ir jos vyras Jūrijus Mazurkevičius.

Tai bus jau 54-tas Laisvės Varpo kultūrinis renginys. Jo proga leidžiama programos knygutė, kurioje bus atspausdinti gauti sveikinimai ir skelbimai, o taip pat pagal įnašo dydį bus įtraukti koncerto garbės rėmėjai, rėmėjai ir talkininkai.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

Smuikininkai Mazurkevičiai 1976 m. spalio 10 d. Bostone Laisvės Varpo koncerte. Iš kairės: smuikininkas Jūrijus Mazurkevičius, komp. Jeronimas Kačinskas, smuikininkė Dana Pomarancaitė-Mazurkevičienė, smuikininkas Izidorius Vasyliūnas (miręs 1982 m.) ir Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis. E. Meilaus nuotr.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

Asmeninės dovanos giminėms Lietuvoje

Po pakeitimo taisyklių siuntiniams į Lietuvą siųsti dabar maitą turi sumokėti siuntinių gavėjai. Siūlome praktiškus mažus siuntinius, kurie siunčiami oro paštu ir pasiekia Lietuvą per labai trumpą laiką.

1986 - 3

Sportinis kostiumas, vyriškas arba moteriškas, "Adidas" firmos, vyriškas arba moteriškas bliusonas (labai pageidaujami Lietuvoje), puiki bliuskutė arba išieginiai marškiniai, gėlėta vilnonė skarelė. \$150.00

1986 - 4

Sportiniai batai, vyriški arba moteriški, vyriškas arba moteriškas nertinis, bliusonas - striukė. \$143.00

1986 - 5

Anorakas-striukė, vyriška arba moteriška, 1 p. velvetinių džinsinių kelnų, vyriškas arba moteriškas megztinis, nailono skarelė. \$150.00

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėjimo būdu.

Z. Juras,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 01 460.2592

K. Rožanskas, ALT S-gos Chicago skyriaus pirm. St. Briedis ir O. Kremeris.

CHICAGOS TAUTININKAI VASARĄ UŽBAIGĖ GAMTOJE

ALT S-gos Chicago skyrius, rudenį artėjant, vis suruošia šaunią gegužinę, kas jau beveik virto tradicija. Š.m. rugsėjo 24 d. ji įvyko Ateitininkų namų ažuolyne, prie Lemonto. Lygiai 1 val. p.p. mašinų aikštelė jau buvo užpildyta. Dar pusvalandžiui prabėgus, į ažuolyną einas keliukas atrodė kaip geležinkelio bėgiai, nes tokį vaizdą sudarė abejose jo pusėse sutupdyti automobiliai. Jų suskaičiau net 98!

Kai grįžau į gegužinės vietą, visos kėdės prie tarp ažuolų išsklaidytų stalų jau buvo užimtos. Išskylautojų veiduose spindėjo gera nuotaika, nes aplinkos vaizdas ir malonus saulutės glamonėjimas veikė labai teigiamai. Skyriaus paruošimų vadovė Matilda Marcinkienė ir jai talkininkavusios stengėsi

kuo greičiau visus aprūpinti maistu, o kasininkė Albina Paškienė vis turtėjo ir turtėjo.

Gėrimų barą tvarkantieji - Oskaras Kremeris ir Kazimieras Rožanskas - nebuvo per daug užimti, nes laikai, kai keturiems dviejų butelių būdavo net permažai, jau seniai dingo.

Kiek daugiau buvo užimta skyriaus sekretorė Veronika Lenkevičienė, kuri su dviem talkininkėmis dėlėjo visokių rūšių loterijos fantus, kad tik jie patraukliau atrodytų. Pats įdomiausias fantas buvo gyvas gaidys, kurį loterijai paaukojo dr. Leonas Kriaučeliūnas, nors pats negalėjo gegužinėje dalyvauti, nes Tautinės Sąjungos reikalais buvo išvykęs į Detroitą.

Už maždaug 50 jardų,

kiek pakilesnėje vietoje, susibūriavo atskira grupė išskylautojų, apie 30 žmonių. Jie turėjo savas atsivežtas kėdes, tarpusavy kalbėjosi ir, atrodė, su mumis nenorį turėti jokių reikalų, nes pakviesti neprisijungė. Pasirodė, jie buvo atvykę ne į mūsų, o 'savąją' gegužinę. Tai atsitiko dėl to, kad 'Draugo' dienraštyje lemontiečių bendruomenininkų būsimos gegužinės data buvo paskelbta neteisingai. Nekomentuosime.

Visiems baigiant užkandžiauti ir pokalbių garsams stiprėjant, gaidelis taip nėsnaudė -- ėmė ir užgiedojo, ir net tris kartus! Visiems aptilus ir gaidelio pusėn sužius, pirmininkas tuoj pat suprato, ką tai reiškia! Laikas surasti būsimą gaidelio savininką! Aišku, loterijai buvo atėjęs laikas, nes jau beveik visi bilietai buvo išparduoti.

Pati loterijos eiga vyko kaip visada ir visur. Paskutiniu metu laimėjimu buvo paliktas gaidys. Ar spėsite kas jį laimėjo? Ogi mūsų čikagiškė dr. A. Ruibienė! Doktorė gaidelį priėmė tiesiog su entuziazmu ir, pradėjus visai publikai ploti ir džiūgauti, tokio pat entuziazmo vedina doktorė tą giesmininką su šypsena išspraudė į pirmininko S. Briedžio rankas. Visiems iš naujo plojant, pirmininkas priėmė gaidelį taip pat su šypsena. Kiek vėliau, ant rytojaus, teko nugirsti, kad gaidys per visą naktį Briedžių šeimai nedavė net akių sudėti. Nebuvo kitos išeities -- gaidį teko grąžinti buvusiam jo savininkui dr. Leonui Kriaučeliūnui ...

Šįmetinė Chicago tautininkų gegužinė, lygiai kaip ir praeitaisiais metais, buvo labai sėkminga. Išskylautojų suvažiavo virš pora šimtų. Jų tarpe buvo ir didelė dalis svečių, kurie buvo maloniai sutikti ir nenuobodžiavo. Tai aiškiai parodo, kad Chicago tautininkai moka su visais gražiai pabendrauti.

Juozas Žemaitis

Lietuvių jaunimu besirūpinant

Jurgis Janušaitis

Paskutiniaisiais metais spaudoje, suvažiavimuose, seimuose ir organizacijose, dažnai buvo linksniojamas lietuvių jaunimo vardas. Lietuvių Bendruomenė, tiek daug vilčių dėjusi į PLJ Sąjungą ir jos veiklą, prašneko liudnoka gaida: lietuvių jaunimas Amerikoje neberodas veiklos ženklų, nebesireiškia ir LJ Sąjunga - kitaip tariant jaunimas - snustelėjo.

Taigi visų rūpestis mūsų jaunimu turi rimto pagrindo. O jaunimo gretos, ypač Ame-

rikoje, gana gausios. Spaudoje skaitome gražius aprašymus apie mokslus baigusius lietuvius. Rašinius puošia gražios jų fotografijos. Aprašymuose atsispindi jaunųjų ne tik atsiektas mokslas, bet ir jų organizacinė veikla. Atrodytų, kad mokslus baigusieji turėtų aktyviai reikštis lietuviškosios veiklos plėtimo horizontuose.

Todėl nenuostabu, kad ypač Lietuvių Bendruomenė vėl susirūpino mūsų jaunimo ateitimi, jo veikla.

Spaudoje taip pat skaitėme plačius ir išsamius aprašymus apie lietuvių jaunimo sulėkimą liepos mėn. JAV sostinėje, Washington, D.C. Sulėkimas buvęs gausus. Net apie 120 jaunuolių suvažiavo atviriau pažvelgti į save, savąją ateitį, į būsimuosius lietuviškuosius darbus.

Suvažiavime kalbėjo jaunimo ir LB atstovai, kalbėjo ir amerikiečių politikai. Suvažiavimo dėmesys, atrodo, kryo į politinę veiklą ir jie net išpareigojo veikti politikoje. Tai, sakytume, gana gera pradžia. Pagaliau ir tai gerai, kad jaunimas domisi politika ir žada būti talkininkais mūsų politiniams veiksniams. O jų veiklą, manoma, reikėtų suderinti su mūsų pagrindinių veiksmų veikla. Tai būtų ne partizaninė, bet geriau koordinuota veikla. Manykime, kad ta kryptimi jaunimas ir eis.

Bet vien politikoje judėti nepakanka. Juk pavargstant visuoemenininkus ir kultūrininkus turi pakeisti naujos kartos. O tai jaunųjų ateities patys svarbiausi darbai.

Besirūpinant jaunimo ateitimi, LB ir organizacijos bei bendriniai veiksniai, jau dabar galėtų sudaryti konkrečius planus jaunimo darbui. Žinoma, gal dėl to šiaurės jaunimo veikėjai, bet tai būtina sąlyga siekiant plačios veiklos su jaunimo pagalba. Tad nedelsiant planuoti darbai jaunimui.

PLB ir PLB Kraštų valdybų pastangomis buvo suruošti 5 plataus masto Jaunimo kongresai. Jis praėjo sėkmingai. Jaunimas ruošėsi, planavo darbus, vyko studijų dienos, kongresas keliavo iš vienos į kitą vietą, net iš

Amerikos į Kanadą ir Europą. Ir, kaip mename, tų jaunųjų sulėkimus rėmė žilagalviai, daugiausia pensininkai. Kongresai buvę labai išlaidūs, o paskutinis kaštavęs apie ketvirtį milijono dolerių. Priimta gausūs nutarimai. Deja, jie liko ilsėtis stalčiuose ir, atrodo, jaunimas po kongresų mažokai tepajudino žemę.

Sekančiais metais, Kalėdų laikotarpyje, Australijoje įvyks VI Jaunimo kongresas. Iš Amerikos ir Kanados vyks būrys atstovų. Ir vėl reikės pinigų. Tad šį kartą pinigėlius susitelkti turėtų pats jaunimas, dirbdamas Lietuvių Bendruomenės apylinkėse, organizuodamas lietuvių kolonijose aukų rinkimą, ruošdamas kultūrinius, savų pajėgų renginius. Taip judėdamas jaunimas išsijungtų tiesioginai į visokeriopą lietuvišką darbą. Gana ištisus ranką laukti paramos vien iš vyresniųjų, patiems tuo nesirūpinant.

Mūsų veiksniai ir organizacijų vadovai su jaunimo veikėjais turėtų suplanuoti visų metų veiklą. Sakysime jaunimas turi aktyviai įsijungti į įvairius minėjimus. Kviesti minėjimuose ir įvairiuose kultūriniuose renginiuose kalbėti jaunus žmones. O tokių daug turime. Tik reikėtų su jaunimu tuos klausimus artimai aptarti.

Ruošiant Vasario 16-sios minėjimus kviesti jaunimą atlikti menines programas, kviesti tokiuose minėjimuose kalbėti jaunimą. Gal jis kitaip prabilis į visas lietuviškas problemas, nekaip mes, vyresnieji, esame pratę, tačiau išgirstinas ir jaunųjų balsas.

Jaunimas gali būti didelis talkininkas ir politinėje veikloje, ypač mūsų Lietuvos laisvinimo veiksniams. Jaunimas gerai moka krašto kalbą, geba rašyti, nestokoja - atrodo, turi - ryžto politinei veiklai.

Stai kad ir kongreso bei senato narių lankymas, kaip vykdė šaunus jaunuolis Tomas Dundzila, supažindinantis juos su okupu. Lietuvos problemomis, su lietuvių tautos siekimais, su pragaistinga OSI veikla. Bet ir čia, manytina, kad reikėtų jaunimo ir veiksmų bendro sutarimo ir veiksmų informacijos bei nurodymų, kaip geriau tą darbą atlikti.

Tad besirūpindami lietuvių jaunimu, remdami jų kongresus gausiomis aukomis, turime rimtą pagrindą ir iš jaunimo reikalauti konkrečios veiklos, konkrečių darbų. Tai turėtų įsidėmėti mūsų jaunimas ir iš svetimųjų veiklos kelių sugrįžti į lietuviškos veiklos kelią, kur taip reikalingos jaunos pajėgos. Turėkime viltį, kad jaunimas mūsų neapvils.

J. Daunorienė, O. Budejienė, St. Jokubauskas ir St. Budėjus.

Su laimėtu loterijoje gaidžiu: St. Briedis, M. Marcinkienė, dr. A. Ruibienė ir K. Milkovaitis.

Albino Grigaičio dailės darbai

Balys Grazulis

Šiomet stovyklautojus Dainavos jaunimo stovyklos didžiųjų rūmų prieangyje pasitinka trys patrauklios medžio skulptūros: rūstus Lietuvos karalius Mindaugas, abiem rankom smakrą parėmęs rūpintojėlis ir iš medžio kamieno snukutį iškišęs malonus lokiukas. Dar įeinantiems nuo sienos dūdele groja smagus piemenėlis. Prieangyje žmonės žvalgosi, grožėdamiesi apžiūrinėja medžio skulptūras bei medžio drožinį ant sienos ir pečius kraipo. Skulptūros puikios, bet skulptorius negirdėtas. Ant skulptūrų iškalta — A. Grigaitis.

— Grigaitis? Koks Grigaitis? — Niekas tokio skulptoriaus nepažįsta. O skulptūros žavios. Tikrai talentingų rankų iškaltos. — Ak, koks žavus lokiukas! — stebisi stovyklautojai. Ir vėl: — Grigaitis?

O tas paslaptingas Grigaitis čia pat stovykloje sukinėjas. Beveik visi jį pažįsta. Su juo pakalba, pajuokauja ir net neįtaria anuo skulptorium esant. Mat seniai žinoma, kad savo parapijoje pranašu nebūsi. Visi jį pažįsta kaip ilgametį Dainavos talkininką, kartais prievaizdą, kartais administratorių — visokių darbų darbėlių planuotoją, vykdytoją ar prižiūrėtoją, nuolatinį stovyklos elektromonterį. Daugelio talentų vyras, taip! Bet skulptorius...

Grigaičiai — Albinas ir Salomėja — netgi kitapus kelio esančiai jūros šaulių Pilėnų stovyklai padėti laiko randa. Salomėją kartais ten virtuvėje plušančią ma-

tai, o Albiną po bulvių tarkavimo besiilsintį užtinki. Abudu jie paslaugūs ir nepaprastai vaišingi — sutikę pažįstamą į namus pas save kviečia, vežasi. Mat gyvena jie čia pat, abiejų stovyklų pašonėje. Todėl Dainava be Albino talkos neišsiverčia.

Veną kartą pas Grigaičius beviešėdamas aš net tokias eiles sudėjau:

"Nuo Dainavos per varnas
ant kalniuko
(Vos vos įžiūri nuo
keliuko),
Paslėptą tarp žvalių
ažuolaičių
Rasi dimstį bajoro
Grigaičio".

Albinas Grigaitis prie savo pagamintos skulptūros — "Bevardis".

židinio sėdėdama šildosi Antai sukasi egzotiška šonuoga moteris. Ant ilgų, prie krūtinės pritrauktų, kojų kelių ranką ir galvą padėjusi ramiai snaudžia. Iš kitos židinio pusės, ant staliuko padėta, susimąsčiusio žmogaus galva žiūri į židinio liepsną jos nematydama.

Gražiai įrengtame rūsyje yra erdvi saliuokė, moderni virtuvė, baras ir didokas miegamasis. Ir čia, kaip viršuje, visos sienos papuoštos Albino paveikslais. Visi dideli. Mažesnių tik vienas kitas. Apsižvalgius matosi, kad Albinas mėgsta ryškesnių spalvų derinius ir linijas romantikai. Ir kaip nei links tokioje romantiškoje aplinkoje gyvendamas.

Visi Albino Grigaičio piešiniai yra jo vaizduotės kūriniai. Čia, net jam pačiam nežinomų, augalų lapai, Eldorado šalies gėlės ir medžiai, ten idilė, kitur pasaka arba paslaptinga sodyba.

Antai sukasi egzotiška šonuoga moteris. Ant ilgų, prie tvenkinio meškeres meta žuvautojai, ant akmens tupi varlė ir klausosi jai fleita grojančio jaunuolio. Ir visus žavinčios dvi didelės žalsvos, stilizuotos varlės. Ir taip paveikslas po paveikslas.

Jeigu Albino Grigaičio paveikslų stilius visumoje romantinis, su stilizacijos priemais, tai medžio skulptūros, išskyrus idilės piemenėlį, daugiau neorealistiškos. Nevienas paveikslas būtų vertinga puošmena bet kurio saliono sienai, o medžio skulptūros, išpūdingos ir patrauklios, praturtintų nišą ar kambario kampą.

Paveikslų kokybė nestebina, nes Albinas piešti pradėjo dar gimnazijos pirmose klasėse ir ten vieną kitą dovaną už piešinį laimėjo. Nors grįžęs ūkininkauti tapybą buvo užmetęs, bet ja

(Nukelta į 14 psl.)

A. Grigaitis — Šieno grėbėjai.

gus iškėlęs į atvykėlį žiūri. Kartais į giraitę ateina ir gyvų briedžių pasiganyti. Dažnai per aikštelę prastriksi kiškis.

Prie namo galo stovi kaktik iš darbo parėjusių, su grėbliais ant pečių, grėbėjų pora — saulėje įdegę, iš toliau kaip gyvi atrodo. Vyras skrybėlėtas, ūsotas, atlapais marškiniais, o moteris tikra Lietuvos kaimo dukra, veidu ir apranga.

Į namus įeini lyg į meno galeriją. Grigaičių namai apynaujai, gražūs ir erdvūs, o visos sienos, nukabinėtos Albino pieštais paveikslais, mirguliuoja įvairiausių spalvų deriniais. Tik vaikščiok iš kambario į kambarį ir gėrėkis. Nevienas paveikslų svečią ilgesniui prie savęs sulaiko.

Rūsyje dar gražiau. Čia tik nulipus tave pasitinka didelis, rimtas ir ūsotas bevardis vyras vienoje laiptų pusėje, o kitoje ant kėdutės tupintis, kovos kirvuką iškėlęs indėnas. Toliau prie

SEIMINĖ IR PREZIDENTINĖ LIETUVA

JONAS ŠVOBA

Nepriklausomos Lietuvos istoriniai įvykiai. Išleido Vilties leidykla. Mecenatas — ALT S-gos Detrito skyrius. 424 psl. kietais viršeliais. Kaina 10 dol. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti man Jono Švobos knygą Seiminė ir prezidentinė Lietuva.

Vardas, Pavardė

Adresas

Rugsėjo 14 d. Cleevlande buvo prisimintas prieš 5 metus miręs LB veikėjas Stasys Barzdukas. Po mišių, Dievo Motinos parapijos kavinėje įvyko paminėjimas. Kalbėjo PLB pirm. V. Kamantas. Vėliau visi nuvyko į Visų Sielų kapines, kur sūnus Arvydas ant a. a. Stasio Barzduko kapo padėjo gėlių vainiką. Iš kapų visi vyko į Raimondo ir Gražinos Kudukių rezidenciją, kur buvo paruošti priešpiečiai.

V. Bacevičiaus nuotr.

Albino Grigaičio dailės darbai...

(Atkelta iš 13 psl.)

visada domėjosi. Šiame krašte, Detroite Fordo bendrovėje industrijos elektriku dirbdamas, laisvalaikiais vėl pradėjo piešti. Buvo sakoma, kad Lietuva yra poetų kraštas (kas jaunystėje neeilavo?), o dabar galima būtų pridėti — ir dailininkų, (o gal dailininkių). Apstu buvusių poetų pensijoje dailininkais virtusių. Ak, netrūksta ir pensininkų poetų! Ir Grigaitis yra į ankstyvą poilsį išėjęs pensininkas (1918 m. Suvalkijoje

gimęs), tačiau jo piešiniai nėra pensininko darbai, bet ilgų metų svajonių, patyrimo ir darbo vaisius. Bet jo medžio skulptūros visai kitas reikalas. Čia sutinkame retą fenomeną. Žmogus jokių specialių meno mokslų nėjo ir šiaipjau skulptūra per daug nesidomėjo. Prieš porą metų atsitiktinai stoties rūstagačių gavęs, ir nežinodamas ką su jais daryti, pamėgino skaptuoti. Jau kiek anksčiau buvo padaręs briedžius, tai dabar pabandė žmogaus figūrą.

Pagal gražiausias lietuvių dievdirbių tradicijas, apsišarvavęs kantrybe, kirvuku ir kalteliu, ėmėsi darbo. Ir štai to bandymo vaisius — įdomios, išpūdingos skulptūros. Stebėsi vykusiai išsprestomis anatomijos bei proporcijos problemomis ir netiki kai Albinas apie visą tai pasakoja.

Savo dailės darbų Albinas Grigaitis nepardavinėja ir į parodas nesuntinėja. Dirba vien savo malonumui. Tiesa, prieš keliolika metų buvo keletą savo darbų bendrinėje Detroito lietuvių dailininkų parodoje išstatęs. Metas būtų jam ir

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
 - rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
 - namų remontams,
 - kvalifikuotų studentų mokslui
- Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas
- Tel. (216) 461-8677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS
APDRAUSTA IKI \$100.000

SKOLINAME GERIAUSIOMIS IŠSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS.

MOKAMOS AUKŠČIAUSIOS
PALŪKANOS UŽ:
TAUPYMO SĄSKAITAS
CERTIFIKATUS
IRA

ASMENINIAMS REIKALAMS.
AUTOMOBILIŲ PIRKIMUI.
NAMŲ PAGERINIMUI.
NAMŲ PIRKIMAS (morgičiai).

PENSIJŲ ČEKIŲ SĄSKAITA (DIRECT DEPOSIT)

Atliekame visus bankinius patarnavimus. Parduo-
dame pinigines perlaidas (money orders), traveler's
cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir van-
dens sąskaitas.

DARBO VALNDOS:

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir
šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 2:00 val. p. p.
Penktadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 7:00 val. vak.
adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.
Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPŲ būstinėje).
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

vėl, daugiau savo darbų vi-
suomenei parodyti ir leisti
vieną kitą meno mėgėjams
įsigyti. Neabejotinai, Albi-
no Grigaičio dailės darbų
paroda Detroito lietuviams
būtų reta šventė.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGSĖJO 28 D. BALFO
gegužinė prie ežero.

• SPALIO 4 D. sol. Dai-
vos Mongirdaitės koncertas ir
Balio Gaidžiūno naujos knygos
sūtiktuvės Dievo Motinos pa-
rapijos auditorijoje.

• SPALIO 5 D. SLA 136
kuopos gegužinė Gaižučių so-
dyboje — 20230 Miller Ave.
Pradžią 1 val. p. p.

• SPALIO 18 D. Pabaltie-
čių vakaras. Rengia Amerikos
Lietuvių Taryba su estais ir
latviais.

• SPALIO 18 D. Ohio Lie-
tuvių gydytojų draugijos 30
metų sukakties metinis suva-
žiavimas ir balius.

• SPALIO 19 D. Literatūri-
nė popietė Lietuvių Namų sa-
lėje. Rengia Clevelando skau-
tininkių draugovė.

• SPALIO 25 D. Žalgirio
šaulių kuopos rudens balius
Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 8 D. — Lie-
tuvių namų ir klubo premijos
balius Lietuvių namų salėje.

• LAPKRIČIO 16 D. Šv.
Jurgio parapijos tradicinis "ka-
lakutų" festivalis.

• LAPKRIČIO 22 D. ka-
riuomenės šventės minėjimas.
Rengia Ramovė Clevelando
skyrius.

• GRUODŽIO 6-7 D. D. Lie-
tuvių Dienos Clevelande. At-
vyksta Dainavos ansamblis iš
Chicagos ir suvaidins "Lietu-
viškas vestuves".

• GRUODŽIO 24 D. Šv.
Jurgio parapijoje bendros Kū-
čios.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

Gydytojas, visuomenininkas, dr. Henrikas Brazaitis sukaktuvininkas

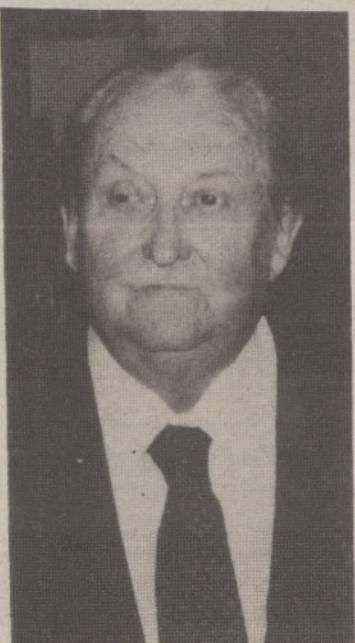
Rugsėjo 20 d. dr. H. Brazaitis sulaukė 75 metų. Jis yra gimęs Vilniuje, lietuvių inteligentų šeimoje. Jo tėvas, teisininkas Povilas Brazaitis, Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo teisingumo viceministeris, vėliau teisingumo ministerijos generalinis sekretorius ir dar vėliau Kaune notaras. Bolševikų išvežtas į Sibirą ten ir mirė.

Daktaras H. Brazaitis, baigęs Kauno Aušros gimnaziją, Vytauto Didžiojo Universitete medicinos fakultete studijavo mediciną. 1936 metais gavęs gydytojo diplomą, kurį laiką dirbo Karo Ligoninėje Kaune. 1940 metais tapo anatomijos asistentu medicinos fakultete, toliau dirbo Raudonojo Kryžiaus ligoninėje, chirurginiame skyriuje. Karo metu pasitraukęs į Vokietiją, pradžioje dirbo vokiečių ligoninėje, paskiau UNROS išlaikomos ligoninės chirurginiame skyriuje, Augsburgėje.

1949 metais atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes apsigyveno New Yorke ir kurį laiką dirbo ligoninėje. 1956 metais, išlaikęs Ohio valstijos gydytojo praktikai versti egzaminus, persikėlė į Ohio valstiją ir, išikūręs Clevelando priemiestyje Wiloughby, vertėsi privačia gydytojo praktika. 1984 metais nutraukė praktiką ir tapo pensininku.

Būdamas pensijoje, daktaras Brazaitis aktyviai reiškiasi visuomeninėje veikloje ypač Lietuvių Sodybos namų egzistavime. Jis yra daug prisidėjęs prie šių namų realizavimo ir šiuo metu yra vienas iš tų namų direktorių tarybos narių.

Daktaro H. Brazaičio visuomeninė veikla yra ypač

Dr. Henrikas Brazaitis ryški Lietuvių Bendruomenėje. 1968 metais jis buvo išrinktas PLB III valdybos vicepirmininku, vėliau keletą kartų buvo LB Krašto valdybos nariu. Jis taip pat reiškiasi ir profesinių organizacijų veikloje - kaip Fraternitas Lithuanica korporacijoje ir Ohio Lietuvių Gydytojų draugijoje, kurios pirmininku jis buvo keletą kadencijų. 1968-69 metais jis buvo Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininku. Daktaras Henrikas Brazaitis pozityviai reiškiasi ir spaudoje. Ne kartą jis reiškė savo kritišką ir logišką nuomonę apie visuomeninių įvykių eigą.

Daktarui Henrikui Brazaičiui sulaukus 75 metų, norisi palinkėti jam ir toliau tokios pat ištvermės jo visuomeninėje veikloje, bet daugiausia jam linkėtina tai geros sveikatos.

(rd)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

CLEVELANDO IR APYLINKĖS LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMSI ATSILANKYTI Į

DAIVOS MONGIRDAITĖS KONCERTA

ir

BALIO GAIDŽIŪNO

naujos knygos

"IR SAULĖTOS IR RŪŠČIOS DIENOS" SUTIKTUVES

š. m. spalio 4 d., šeštadienį, 7 v. v.
DIEVO MOTINOS PARAPIJOS SALĖJE.

BILIETAI PO 5, 4 IR 3 DOL.

Rengia specialius komitetas: Pirm. Vytautas Staškus, nariai kun. G. Kijauskas, S. J., Vincas ir Liuda Apaniai, Nijolė Kersnauskaitė, Vytautas ir Aldona Mauručiai, Joana Račylienė, Vacys Rociūnas, Česlovas Satkus ir Angelė Staškuvienė.

• "IR SAULĖTOS IR RŪŠČIOS DIENOS" - Balio Gaidžiūno septintas poezijos rinkinys, turįs tris skyrius: Kad per amžius nenutiltų, Kokia graži negestanti pašvaistė, Manosios giminės nepabaigta giesmė. Juose yra 75 eilėraščiai. Knygą išleido ir atspaudė Dievo Motinos parapijos sapustuvė - 18022 Neff Rd., Cleveland, OH 44119. Ten knygą galima ir užsisakyti. Jos kaina 5 doleriai.

IDOMI VAKARONĖ

S.m. rugsėjo 8 d. Lietuvių klubas surengė vakaronę angliškai kalbantiems svečiams, kad supažindintų juos su rašytoju Algiiu Rukšėnu ir jo nauja knyga "Is That You Laughing Comrade?". Apie autorių trumpą žodį tarė klubo direktorius Edas Klimas.

Algiiu Rukšėno įdomaus pasakojimo apie sovietinį humorą ir jo svarbą, kaip rezistencinę priemonę prieš režimą, klausėsi apie 40 svečių.

Garsiosios akcijų firmos Paine Webber viceprezidentas Thad Cooke, keliaudamas automobiliu ir išgirdęs per Tėvynės Garsų radiją pranešimą anglų kalbą apie Rukšėno knygą, atvyko į

vakaronę ir nusipirko net dešimt knygų.

Vakaronės pabaigoje svečių klausimai ir Algiiu Rukšėno atsakymai paryškino sovietinio gyvenimo keistenybes. (jst)

LIETUVOS VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių Vidurio Centro Apygardos pilgriminis suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo 26-28 dienomis. Posėdžiai bus Holiday viešbutyje, Wickliffe, Ohio.

PENKTADIENĮ, rugsėjo 26 d. 8:30 v.v., Holiday viešbutyje bus delegatų ir svečių susipažinimas ir registracija.

SEŠTADIENĮ, rugsėjo 27 d. 9:00 val. ryto, viešbutyje įvyks susirinkimas ir užkandžiai. Kun. Gediminas Kijauskas, S.J. kalbės apie Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejų.

Seimo posėdžiai prasidės 1:30 val. po pietų.

Vakare, 8:30 val. visi linksminsis vaišėmis ir šokiais Lietuvių namuose, 877 E. 185 gatvėje, Clevelande.

SEKMADIENĮ, rugsėjo 28 d. 10:00 val. ryto, Dievo Motinos parapijos bažnyčioje bus pamaldos. Po mišių 12 val. visi rinksis Dievo

PATIKSLINIMAS

Prašome patikslinti porą informacijų, kurios buvo atspausdintos p. A. Balašaitienės straipsnyje "Konsulas V. Kleiza Clevelande". 1986 m. rugsėjo 18 d. DIRVOS numeryje.

1. "1943 metų liepos 23 dieną JAV paskelbtoji Pabaltijo valstybių okupacijos nepripažinimo politika galioja iki šios dienos ir jų diplomatus laiko teisėtais jų valstybių atstovais". Tikslu okupacijos nepripažinimo data yra 1940 m. liepos mėn. 23 d.

2. "Testamentų vykdymo procese konsulai neturi kompetencijos. Tuo reikalu reikia kreiptis į mūsų pasiuntinį Washingtoną". Garbės konsulai šioje srityje neturi kompetencijos. Tuos reikalus tiesioginiai tvarko mūsų generalinis konsulas A. Simutis New Yorke, nes jis yra karjeros konsulas. Tuo pačiu tenka pažymėti, kad tiek Lietuvos užsienio pasus pratesti bei išduoti, tiek testamentų vykdymo bylose atstovauti teisę turi tik Lietuvos generalinis konsulas New Yorke. Generaliniai konsulatai Los Angeles ir Chicagoje šiose srityse tik talkininkauja generaliniam konsului A. Simučiui New Yorke.

Vaclovas Kleiza
Generalinis konsulas
Chicagoje

Motinos Lourdes Šventovės valgykloje banketui, Euclid, Ohio. Šventovės koplyčioje 1:30 val. p.p. bus pamaldos už mirusius vyčius.

Vincas Gražulis

• Nina Dolles, gyv. Vokietijoje, atnaujindama Dirvos prenumeratą užsisakė J. Švobos knygą "Seiminė ir prezidentinė Lietuva" ir pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

I COLLECT, BUY OLD LITHUANIAN BONDS. WRITE, ENGLISH TO: RAY YOUNG 512 GREENWOOD DR. CLINTON, TENN. 37716.

BALFO CLEVELANDO SKYRIUS

SAVO VEIKLAI PAREMTI

rugsėjo 28 d. rengia

PIKNIKĄ

šių metų vasarą palydint

BEACHLAND PARKE prie Erie ežero
CANTERBURY IR LANDSEER GATVIŲ EŽERO
ĮVAŽIAVIMAS IŠ LAKE SHORE BLVD.

Pradžia 12 val.

Skanūs pietūs, baras, loterija ir gera nuotaka gamtoje su BALFO nariais pabuvoti.

Algis Rukšėnas pokalbyje su Sun Herald laikraščio korespondentu David Rowe.
V. Bacevičiaus nuotr.

DIRVA

• **Dr. Br. Nemickas** supažindins su naujai išleista A.L.T. S-gos garbės nario J. Švobos knyga "Seiminė ir prezidentinė Lietuva" š. m. spalio 19 d. 2 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose namuose, Chicagoje. Išgirsime ir autoriaus žodį.

Bus meninė dalis ir pabendravimas prie kavutės.

Iėjimas nemokamas — visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Ta pačia proga bus galima įsigyti knygą.

Knygos pristatymą rengia ir visus kviečia Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga.

• **Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos valdyba** kviečia šios Sąjungos narius gausingai dalyvauti ekskur-

sijoje į Europą ir demonstracijose prieš Lietuvos ir kitų valstybių okupantą. Minėtos demonstracijos vyks Vienoje (Austrijoje) 1986 m. lapkričio mėn. 4 d. Informacijai ir registracijai telef. (Toll Free) 1-800-526-2827 (Mr. Stukas).

• **Kanados lietuvių dienų** šiais metais įvyks spalio 10-12 d. d. Montrealyje su įdomia programa. Rengėjai kviečia visus lietuvius apsilankyti Montrealyje, pamatyti šį gražų miestą ir pabūvoti su savo tautiečiais.

• **1941 m. lietuvių tautos sukilimo minėjimas** įvyks rugsėjo 28 d. 2 val. p. p. Kultūros židinyje Brooklyne. Meninėje programoje

1986. IX. 13-14 d. d. Chicagoje įvykusiame LSS Skaučių Seserijos Vadijos akivaizdiniame posėdyje dalyvavusios skautininkės. Pirmoje eilėje: M. Jonikienė, Vyriausia Skautininkė S. Gedgaudienė, O. Siliūnienė, J. Budrienė. Antroje eilėje: L. Milukienė, A. Balašaitienė, A. Baltakienė, G. Treinienė, V. Zelenienė, N. Užubalienė, G. Stankūnienė, VS Pavaduotoja M. Vasiliauskienė ir B. Prasauskienė. Nuotraukoje nėra skautininkių G. Matonienės, D. Bylaitienės, D. Dundzilienės, A. Izokaitienės, Z. Pocienės, I. Valaitienės ir B. Stravinskienos.

J. Tamulaičio nuotr.

Š. m. spalio 11 d. sueina trys
metai nuo

A. A.

ALFONSO BURNEIKOS

mirties. Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti jį savo maldose.

Vincenta Burneikienė

A. A.

MARIJAI TUMIENEI

mirus, mūsų Sąjungos narius velionės dukrą BIRUTĘ ir žentą PETRĄ, valdybos vicepirmininką, BUČUS su šeima, dukrą ALDONĄ BENNETT su šeima bei kitus artimuosius, nuoširdžiai užjaučia ir skausmu dalinasi.

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Valdyba

A. A.

MARIJAI TUMIENEI

iškeliavus amžinybėn, giliame skausme likusius mūsų prietelius, Velionės dukrą BIRUTĘ ir žentą PETRĄ BUČUS su šeima ir dukrą ALDONĄ BENNETT su šeima bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia.

Eleonora ir Mečys
Valiukėnai

A. A.

ALGIRDUI GRYBAUSKUI

mirus, žmonai STEFAI, sūnums, svainei dr. ONAI MIRONAITEI ir artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą.

Halina ir Antanas
Milakniai

Kalifornija

PADĖKA

A. A.

JULIA ZOSTAUTIENĖ

mūsų mylima žmona ir motina po sunkios ir ilgos ligos mirė 1986 m. rugpjūčio 3 d. Buvo palaidota rugpjūčio 6 d. Memorial park kapinėse, St. Petersburg, Florida.

Nuoširdžiai dėkojame kunigui V. Zakarui pravedusiam bažnytines apeigas, koplyčioje, bažnyčioje ir kapuose. Kunigui V. Dabušiui suteikusiam paskutinį patepimą, už užprašytas mišias, gėles, aukas. Tautos ir Lietuvių Fondams, už pareikštas užuojautas žodžiu ir raštu, už pagerbimą koplyčioje ir palydėjimą į amžiną poilsio vietą.

VYRAS IR DUKTĖ

LSS SESERIJS VADIJOS SUVAŽIAVIMAS

Užpraėjusį savaitgalį Chicagoje vyko LS Seserijos vadijos akivaizdinis suvažiavimas, į kurį buvo suskridusios vadijos narės iš New Yorko, Bostono, Clevelando, Los Angeles, Toronto, Chicago ir kitur.

Šeštadienį, rugsėjo 13 d., visą dieną vyko posėdžiai "Dainos" restorano esančiose salėse, Marquette Parke. Vakarė, tose pačiose patalpose, pabendravimui su viešniomis susirinko vietinių trijų tuntų atstovės ir dalis Chicago skautininkių. Ta proga

premija bus įteikta spalio 10 d. Montrealyje.

įvyko ir trumpas LSS Vyriausios Skautininkės Stėfos Gedgaudienės susitikimas su vietos vadovėmis, dalyvaujant Seserijos vadijos narėms. Vietos vadovėms buvo suteikta galimybė pasisakyti joms rūpimais veiklos klausimais.

Po posėdžio vyko smagi vakaronė, kurią pravedė ps. Ramutė Kemežaitė. Po ilgos posėdžių dienų, buvo malonu atsipalaiduoti nuo įvairių Seserijos rūpesčių, visoms pabendrauti prie puikios vakarienės stalo padainuoti, pasijuokti. Vakaronėn nepabijojo atsilankyti ir keturi drąsūs broliai - ASS pirmininkas s. fil. Kęstutis Ječius, LSS Kontrolės komisijos pirm. s. A. Jarūnas, JAV Vidurio Rajono vadas vs Antanas Paužuolis ir visų skautiškų įvykių ištikimas fotografas s. Jonas Tamulaitis. Vakariene rūpinosi Chicago skautininkių draugovė, vadovaujama s. A. Palukaitienės.

Sekmadienį, rugsėjo 14 d., suvažiavimo dalyvės išklusė šv. Mišias Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų ir skautininkių draugovės paruoštų puikių užkandžių, Seserijos reikalų svarstymas buvo tęsiamas toliau. Savaitme aišku, suvažiavimai reikalų neišsprendžia, bet jie būtini jų svarstymui, diskusijoms minčių suderinimui, nutarimams ir išpareigojimams iškeltų klausimų bei nutarimų vykdymui.

Dauguma suvažiavimo dalyvių, sekmadieniui baigiantis, turėjo atsisveikinti su taip maloniai priėmusia Chicago ir skubėti namo, kur jų laukia ne tik skautiški išpareigojimai, bet ir kasdienio, asmeniško gyvenimo realybė. Tikimasi, kad šis akivaizdinis suvažiavimas bus visapusiškai naudingas tolimesnei Seserijos veiklai.